

המדריך לסיכום שנת המס

2021

קוראת/ת יקר/ה!

סיכום שנת הכספים/שנת המס כרוך, כדבר שבשגרה, בביצוע פעולות שונות. פעולות אלו כוללות, בין השאר, עריכת אומדן של סכומי המס הסופיים האמורים להשתלם בשל ההכנסות בשנת המס שחלפה, וכן הכנת מערכת החשבונות והנתונים הנדרשים לצורך ביקורת הדוחות הכספיים ולשם הכנת הדוח על ההכנסה לרשויות המס. אנו שמחים להציג בפניך, במדריך זה, את הנתונים הנדרשים לצורך חישוב חבות המס בשנת המס 2021, וכן כלי עזר נוספים, כלהלן:

פרק א' - נתוני עזר לחישוב המס המגיע מאת נישום יחיד בשנת המס 2021;

פרק ב' - נתונים בדבר תיאום סכומי הוצאות מסוימות בשנת המס 2021;

פרק ג' - קיזוז הפסדים בחישוב ההכנסה החייבת במס;

פרק ד' - סוגיות מיסוי מיוחדות;

פרק ה' - מי חייב בהגשת דוח?

פרק ו' - מדריך להערכות למפקד מלאי ליום 31 בדצמבר, 2021;

כתמיד, אתם מוזמנים לפנות לאנשי מחלקת המיסים במשרדנו בכל שאלה או בירור, באמצעות ר"ח דורון כהן, ראש מחלקת מיסים במשרדנו, בדוא"ל Doron@raveh-ravid.co.il או באמצעות הטלפון 999-7676-3-972+.

קריאה מהנה!
בברכה ובכבוד רב,
רווה רביד ושות'
רואי חשבון

פרק א'

נתוני עזר לחישוב המס בשנת המס 2021

שיעורי המס על ההכנסה

בטבלאות מפורטים שיעורי המס במדרגות ההכנסה השונות לשנת המס 2021 -
מדרגות ההכנסה ושיעורי מס ההכנסה החלים על הכנסה מיגיעה אישית לשנת 2021
(הסכומים שנתיים):

מס מצטבר ש"ח (**)	הכנסה מצטברת ש"ח	מס בכל שלב ש"ח (*)	שיעור מס 2020	הכנסה ש"ח
7,596	75,960	7,596	10%	מ- 75,960
12,216	108,961	4,620	14%	75,961 – 108,961
25,416	174,961	13,200	20%	108,962 – 174,961
46,545	243,120	21,129	31%	174,962 – 243,120
138,525	505,920	91,980	35%	243,121 – 505,920
			47%	מכל שקל נוסף
			3% נוספים	הכנסות מעל 649,560 ש"ח

(*) הכנסה שאינה מיגיעה אישית – המס החל על הכנסה עד 243,120 ש"ח בשנה הינו בשיעור של 31%, בעוד שעל הכנסה שמעבר לכך חל מס בשיעור הנקוב במדרגות המס הבאות שלעיל.

(**) לפני נקודות זיכוי וזיכויים אישיים.

מס על הכנסות גבוהות

החל מיום 1.1.2017, חל מס נוסף בשיעור של 3% על בעלי הכנסות הגבוהות מ- 647,640 ש"ח (53,970 ש"ח לחודש). חישוב ההכנסה החייבת לעניין סעיף זה יהיה לרבות הכנסות מריבית, דיבידנד, רווחי הון ריאליים ושבח מקרקעין **למעט**, סכומים אינפלציוניים, שבח פטור ממס במכירת דירת מגורים וכן שבח ממכירת דירת מגורים ששוויה הינו עד 4 מיליון ש"ח (גם אם אינו פטור).

כמו כן, נקבע כי בחישוב ההכנסה החייבת לעניין סעיף זה תותר פריסה של הכנסות מסוימות על פני יותר משנת מס אחת (עפ"י רשימה סגורה כמצוין בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**"), כגון: הפרשי שכר, פדיון דמי חופשה, מענק פרישה וכו').

חישוב המס מבוצע, ככלל, עפ"י השיטה הבאה:

שלב א' – חישוב ההכנסה החייבת, לאחר ניכוי הוצאות והפחתת סכומי הניכויים האישיים (בשל הפקדות בקופת גמל, תשלומי דמי ביטוח לאומי וכד').

שלב ב' – חישוב סכום המס, בהתאם למדרגות המס ושיעורי המס המוצגים לעיל.

שלב ג' – הפחתת הזיכויים האישיים (נקודות זיכוי, קופת גמל וכו').

נקודת זיכוי – שווי שנתי של נקודת זיכוי אחת 2,616 ₪ (218 ₪ לחודש). החל משנת המס 2017, מוענקות נקודות זיכוי גם לאבות בעד ילדיהם עד גיל שש, כדלקמן: 1.5 נקודות זיכוי בשנת הלידה ו- 2.5 נקודות זיכוי בחמש השנים שלאחר מכן.

שיעור מס חברות

שיעור מס החברות לשנת 2021 הינו 23%.

חישוב מס בנפרד לבני זוג העובדים יחד

על פי סעיף 66 לפקודה, על מנת שחישוב המס של בני זוג בעלי מקור הכנסה משותף יהיה בנפרד, צריכים להתקיים שלושה תנאים **מצטברים**:

- יגיעתו האישית של כל אחד מבני הזוג נחוצה לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף;
- כל אחד מבני הזוג מקבל הכנסה התואמת את תרומתו לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף ועומדת ביחס ישיר לתרומתו לייצור ההכנסה כאמור;
- אם ההכנסה מופקת בבית המגורים של בני הזוג - בית המגורים משמש דרך קבע את מקור ההכנסה המשותף ומרבית פעילות מקור ההכנסה האמור, נעשית בבית המגורים.
- **הטבות מס בישובים מסוימים - סעיף 11 לפקודה**
- הזכאות לקבלת הטבות במס ליישובים נקבעת על פי הקריטריונים הבאים:
- ישוב יהיה זכאי להטבה אם הוא מונה פחות מ- 85,000 תושבים.
- ריחוק גיאוגרפי ממרכז הארץ, היינו מיקום בפריפריה.
- סמיכות הישוב לקו הגבול, הינו עד 7 ק"מ מקו הגבול מירדן, סוריה, מצרים, גדר המערכת של רצועת עזה (יישובי הנגב המערבי ועוטף עזה), או עד 9 ק"מ מגבול לבנון.
- דירוג הישוב על פי רמת אשכול סוציו אקונומי 8 ומטה, היינו על פי מצב חברתי-כלכלי, אלא אם כן הוא ישוב סמוך לגבול.
- הניקוד הכולל שלו הוא 25 נקודות לפחות.
- הקמתו אושרה על פי כל דין.

כל יישוב מקבל ניקוד על ידי חיבור התנאים לעיל: סמיכות לגבול, פריפריאליות, ניקוד חברתי-כלכלי. בהתאם לניקוד הכולל של היישוב, תינתן ההטבה.

שלושה מסלולים להטבות המס (מסלולי זיכוי ממס), על פי ניקוד, כדלהלן:

- 1. ישוב שדורג ב - 25 עד 49 נקודות, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 7% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 131,640 ₪.**
  - 2. ישוב שדורג ב - 50 עד 59 נקודות זכאי להטבת מס בשיעור של 10% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 161,520 ₪.**
  - 3. ישוב שדורג ב - 60 נקודות ומעלה זכאי להטבת מס בשיעור של 12% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 191,400 ₪.**
- כמו כן, אושרו בונוסים ליישובים בגליל ובנגב, הנעים בין 2% ל-6% כהטבה נוספת, בהתאם לתקרות הכנסה שונות, תוך התבססות על רמה סוציו-אקונומית וקרבת הישוב לקווי עימות.

מי זכאי להטבת המס?

זכאי להקלה במס הינו יחיד שהיה במשך כל שנת המס תושב בישוב מזכה (הזכאות הינה על פי הישוב בו היחיד מתגורר ולא מקום עבודתו). יחיד שבמהלך שנת המס עבר לגור בישוב אחר או חדל להיות תושב הישוב, זכאי לזיכוי במס באופן יחסי לתקופת התושבות בישוב, ובלבד שהיה תושב הישוב 12 חודשים רצופים לפחות. קבלת ההטבה נעשית באמצעות המעביד עם מסירת כתובת מגורי העובד.

חוק "האנג'לים"

במסגרת תיקוני החקיקה לחוק המדיניות הכלכלית התשע"א – 2011, נתקבלה הוראת שעה לפיה ניתן יהיה לדרוש כהוצאה השקעות שביצע יחיד במניות של חברות עתירות ידע הנמצאות בשלבים ראשונים להקמתן והמאופיינות בפעילות ענפה של מחקר ופיתוח (להלן: "חברות מטרה").

הוראת שעה זו באה לעודד את ההשקעה בתעשייה עתירת ידע בישראל.

- על פי הוראת השעה, השקעה מזכה שביצע יחיד במניות של חברת מטרה (עד 5 מיליון ₪ בכל חברה), תותר לניכוי ליחיד על פני שלוש שנות מס החל ממועד ההשקעה.
- חלק ההשקעה אשר ינוכה כהוצאה בכל אחת מהשנים בתקופת ההטבה נתון לשיקול דעתו של המשקיע.
- חברת מטרה הינה חברה המקיימת מספר תנאים, כמפורט בהוראת השעה, ואשר ניתן לגביה אישור הרשות לחדשנות שאכן הינה חברה עתירת מחקר ופיתוח.
- בעת מכירת המניות יוגדל רווח ההון המתקבל בגובה סכום ההשקעה שהותר בניכוי במהלך תקופת ההטבה וכפועל יוצא תגדל חבות המס בגין המימוש, קרי במקרה של מכירת המניות, ההטבה הינה מסוג של הפרשי עיתוי.
- ב- 12 בינואר 2016, אושר התיקון לחוק האנג'לים, אשר יעניק למשקיעים בחברות צעירות אשר אושרו ע"י הרשות לחדשנות ועומדות בתנאי החוק, הטבות מס משמעותיות, במסגרתן הם יוכלו להפחית מהכנסותיהם החייבות במס את הסכומים אשר השקיעו בחברות הזנק צעירות ובכך להקטין את חבות המס שלהם.

השינויים שנוספו במסגרת התיקון של חוק האנג'לים:

- אי עמידה בתנאים גוררת החזר כספי מצד החברה המתחילה (בחוק הישן המשקיע היה חשוף להחזר רטרואקטיבי של ההטבה במקרה בו החברה אינה עומדת בתנאים).
- הפחתת שיעור המינימום להוצאות מו"פ בישראל ל- 50% (לפי החוק הישן, 75%).
- התהליך הבירוקרטי מול הרשות לחדשנות נעשה פשוט יותר, כולל קביעת תנאים מקדמיים כדי שהשקעה בחברה תחשב להשקעה ב"חברה מתחילה", כדלהלן:
- גיל החברה מאז התאגדותה לא יעלה על 4 שנים.
- עיקר פעילותה של החברה הוא בתחום המו"פ (לפחות 70%).
- מכירות שנתיות של פחות מ- 2 מיליון ₪ בשנה, ופחות מ- 4.5 מיליון ₪ הכנסות מצטברות.
- הוצאות שנתיות של פחות מ- 3 מיליון ₪ בשנה ופחות מ- 12 מיליון ₪ הוצאות מצטברות.
- היקף ההלוואות וההשקעות שקיבלה החברה עד מועד ההשקעה (כולל ההשקעה) אינו עולה על 12 מיליון ₪.

- הגדרת "המשקיע" תכלול גם שותפות של יחידים (למעט השקעה באמצעות קרן הון סיכון/קרן גידור).

מליאת הכנסת אישרה את הוראת השעה לארבע השנים הקרובות כאשר שר האוצר מוסמך להאריכה ב 4 שנים נוספות באישור ועדת הכספים.

במסגרת הוראת השעה, הוארך גם המסלול הישן של "חברת מטרה" גם הוא ב 4 שנים נוספות. התיקון לחוק חל עד ליום ה 31.12.2019. חברות אשר פנו לרשות לחדשנות במהלך שנת 2019, יצטרכו לאשר הוצאות מו"פ לשנים 2020-2021, על פי נוסח החוק הישן.

יוער כי בימים אלה הוגשה הצעת חוק המתקנת את נוסח החוק משנת 2016, טרם נקבע הנוסח הסופי ויום התחולה. אנו ממליצים לעקוב אחר פרסומי המשרד בעניין זה.

מענק עבודה ("מס הכנסה שלילי")

כחלק מהתוכנית לצמצום הפערים החברתיים והכלכליים במדינה הוחלט, בשנת 2007, להנהיג משטר מס שלילי לבעלי הכנסות נמוכות באופן כזה שנישום המקיים את הקריטריונים הקבועים בחוק יהיה זכאי למענק עבודה מהמדינה.

סימולטור לחישוב מענק עבודה ניתן למצוא בקישור הבא:

<https://www.misim.gov.il/shmaanavoda/frmFirst.aspx>

ניכוי תשלומים ששולמו בשל "הוצאות סוציאליות"

דמי ביטוח לאומי

המועד האחרון לתשלום דמי ביטוח לאומי על ידי "עצמאים", הוא עד ה- 15 לינואר 2022. למרות זאת, רצוי ומומלץ להקדים ולשלם את הסכומים, אשר חובה לשלמם, עוד במהלכה של שנת 2021, ולקבל אישור על כך. ללא האישור, לא יוכרו התשלומים בידי פקיד השומה.

ניכויים של תשלומי ביטוח לאומי מן ההכנסה, בעת חישוב ההכנסה החייבת במס, תתבצע כדלהלן:

1. יחיד ששילם דמי ביטוח לאומי למוסד לביטוח לאומי, בשל הכנסה שאינה הכנסת עבודה – יותר לו בניכוי 52% מהסכום ששולם;

2. הוצאות בגין דמי ביטוח בריאות לא יותרו בניכוי;

3. הפרשי הצמדה וקנסות, המשתלמים על פיגור בתשלומים, אינם מותרים בניכוי אף הם.

דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות משולמים על הכנסה בגובה מקסימלי השווה לחמש פעמים מהשכר הממוצע במשק (44,020 ₪ לחודש) כלומר הכנסה שנתית בסך של 528,240 ₪.

החישוב מתבצע כלהלן:

דמי בריאות	ביטוח לאומי	הכנסה ₪
3.1%	3.95%	עד 6,331
5%	14.6%	6,332-44,020

תשלומי מעביד לביטוח פנסיוני מקיף לעובדי

החל משנת 2008 חלה חובה על כל מעביד להפקיד בעבור כל עובד, שאין לו "הסדר פנסיוני מיטיב", סכומים המיועדים לביטוח פנסיוני מקיף וזאת ע"פ הסכם הקיבוצי הכללי לביטוח פנסיוני מקיף.

להלן טבלה המסכמת את התפתחות שיעורי הפרשות כאמור משנת 2008 ואילך:

שנת מס	הפרשות המעביד	הפרשות העובד	הפרשות המעביד לפיצויים	סה"כ
2008	0.833%	0.833%	0.834%	2.5%
2009	1.66%	1.66%	1.68%	5%
2010	2.5%	2.5%	2.5%	7.5%
2011	3.33%	3.33%	3.34%	10%
2012	4.16%	4.16%	4.18%	12.5%
2013	5%	5%	5%	15%
2014	6%	5.5%	6%	17.5%
2015	6%	5.5%	6%	17.5%
2016*	6.25%	5.75%	6%	18%
2017	6.5%	6%	6%	18.5%
2018	6.5%	6%	6%	18.5%
2019 ואילך	6.5%	6%	6%	18.5%

הפקדות כספים בקופות גמל לכשעצמן מקנות הטבות שונות לכל סוגי העמיתים המפקידים. הטבות אלה ניתנות בדרך של התרת הוצאות בגין ההפקדות שנעשו וכן באמצעות מתן זיכוי מסך המס שהעמית חייב בו.

סעיפים 47 ו-45א לפקודת מס הכנסה קובעים את מנגנוני התרת הניכויים או הזיכויים בגין הפקדות בקופ"ג. כמו כן נקבעו הוראות רבות לעניין סוגי עמיתים (עמית מוטב ועמית יחיד), וכן סוגי ההכנסה המזכים בהטבות.

עקב ריבוי וגיוון הוראות הפקודה בעניין ומפאת קוצר היריעה, בחרנו לרכז עבורכם בטבלה שלהלן את ההטבות הניתנות לסוגי העמיתים השונים בשל הפקדות לקופת גמל לקצבה:

משכורת מבוטחת		שכיר
הפקדה מקסימאלית – 609 ₪ לחודש (הכנסה מזכה * 7%)	זיכוי עפ"י סעיף 45 בסכום של 213.15 ₪ לחודש (609 ₪ * 35%)	
משכורת לא מבוטחת	עמית מוטב	הפקדה מקסימאלית 2,871 ₪ לחודש (16% משכר הממוצע במשק+ הכנסה מזכה * 16%)
		לפי סעיף 45 - זיכוי בסכום של 305 ₪ (870 * 35%)
עמית יחיד	הפקדה מקסימאלית 1,044 ₪ (8,700 * 12%)	לפי סעיף 47 - ניכוי בשיעור של 11% עד לתקרת שכר חודשי מוגבל בסך של 17,400 ₪.
		לפי סעיף 45 - זיכוי בסכום של 213 ₪ לחודש (619 ₪ * 35%)
עמית מוטב	הפקדה מקסימאלית - 2,871 ₪ לחודש (16% משכר הממוצע במשק + הכנסה מזכה * 16%)	לפי סעיף 47 - ניכוי בשיעור של 5% עד 8,700 ₪.
		לפי סעיף 45 - זיכוי בסכום של 305 ₪ לחודש (870 * 35%)
עמית יחיד	עמית יחיד	לפי סעיף 47 - ניכוי בשיעור של 11% משכר מוגבל בסך - 17,400 ₪ לחודש.
		ניכוי בשיעור 7% מההכנסה המזכה שאיננה הכנסת עבודה (במקרה זה סכום ההכנסה המזכה הינו 147,600 ₪).

עמית מוטב - יחיד שהופקד בעדו סכום של 1,688 ₪ לחודש (=16% * שכר ממוצע במשק) בקופת גמל לקצבה.

עמית מוטב זכאי להטבה בשני רבדים. לכן, כאשר קיימת הכנסה נוספת שבגינה נעשו הפקדות לקופה לקצבה, יהיה זכאי העמית המוטב לניכוי נוסף בשיעור שבין 7% ל-11%, בהתאם לגובה ההפקדה.

1. לגבי יחיד שהייתה לו רק הכנסת עבודה – עד לסכום של 104,400 ₪ לשנה;
2. לגבי יחיד שלא הייתה לו הכנסת עבודה – עד לסכום של 147,600 ₪ לשנה;
3. לגבי יחיד שהיו לו הכנסת עבודה והכנסה שאינה הכנסת עבודה: בשל הכנסת העבודה – עד לסכום של 104,460 ₪, ובשל הכנסה שאינה הכנסת עבודה – עד לסכום של 148,800 ₪ בניכוי הכנסת העבודה שלו, או בניכוי 104,400 ₪ כנמוך מבין השניים, ובלבד שתובא בחשבון הכנסת העבודה שלו תחילה.

הוצאות המותרות לחברה בגין הפקדות לבעלי שליטה

תיקון 190 לפקודה, שנכנס לתוקף בשנת 2012, תיקן את סעיף 9)32 לפקודה אשר הגביל את ההוצאות המוכרות לחברה עבור בעלי השליטה בה.

בשנת המס 2021 ההוצאה המותרת לחברה בגין הפרשה לפיצויים הינה 12,340 ₪ ולעניין ההפרשה למרכיב החיסכון לקצבה (תגמולים) תותר לחברה בשיעור של עד 7.5% (כולל אובדן כושר עבודה), וזאת בשל תקרת הכנסה של עד ארבע פעמים מהשכר הממוצע במשק, בדומה לכל שכיר אחר. לגבי קרן השתלמות לבעלי שליטה לא חל שינוי – ראו התייחסות בהמשך.

ביטוח מפני אובדן כושר עבודה

עצמאי/בעל עסק המבטח עצמו בפני אובדן כושר עבודה יכול לנכות את דמי הביטוח ששילם וזאת בגבולות של עד 3.5% מההכנסה החייבת, ללא תקרה.

שכיר המשלם פרמיה לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, כאשר מעבידו אינו רוכש אותה בעבורו, ההוצאה תותר בניכוי בידוי, בכפוף לכללים שלהלן:

א. הוצאה תותר בניכוי בשיעור של עד 3.5% ממשכורתו של השכיר שאינה מבוטחת (כאמור לעיל), במגבלת תקרת משכורת לצורך הפקדה בגובה 2.5 פעמים השכר הממוצע במשק (בשנת 2021 כולה – 316,531 ₪);

ב. תכנית הביטוח לא תוכר כקופת גמל, ולא תותר הטבת מס נוספת בגין הפרמיה, בין באמצעות זיכוי לפי סעיף 45 לפקודה, בין בדרך של ניכוי לפי סעיף 47 לפקודה;

ג. ניכוי ההוצאה יותר רק באמצעות הגשת דוח לפקיד השומה על הכנסות המבוטח;

ד. הכנסות, המתקבלות על פי הפוליסה או הנספח לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, תהיינה חייבות במס (לפי סעיף 3(א) לפקודה), ובדרך כלל הן תחשבנה להכנסה מיגיעה אישית;

ה. עובד שהופקדו בעבורו סכומים לקופת גמל בשיעור העולה על 4%, יופחת שיעור הניכוי בשל דמי ביטוח אבדן כושר עבודה באחוז אחד משיעור ההפקדה כנגד כל אחוז עודף של הפקדה לקופת גמל כאמור. כך, היה והופקדו 6% בקופת גמל, שיעור ההפקדה המותר בניכוי בשל פרמיה לביטוח אבדן כושר עבודה יופחת ב-2% ויעמוד על 1.5% בלבד;

ו. משכורת, לעניין זה, אינה כוללת סכומי שווי שימוש ברכב.

הפרשות לקרן השתלמות

סכומים המופרשים לקרן השתלמות ינוכו בידי המפקיד כהוצאה, וזאת מבלי שההפרשה תחשב כהכנסה בידי המוטב בעת הפקדתה. כל זאת בכפוף להתקיימות התנאים ובגבולות הסכומים הנקובים, כמפורט בסעיפים שלהלן:

א. שכיר שאינו בעל שליטה

המשכורת השנתית המרבית, שההפרשה בגינה פטורה ממס, הינה 188,544 ₪ לשנת 2021. שיעור הפרשת המעביד הינו עד 7.5% מהמשכורת החודשית (15,712 ₪) ו-2.5% תשלום של העובד (עובדי הוראה: 8.4% ו-4.2%). הפרשה בשיעור העולה על 7.5% תחשב כהכנסת עבודה של העובד בעת ההפרשה. עמדת נציבות מס הכנסה הינה שתקרת המשכורת הקובעת בגין הכנסתו הכוללת של העובד ממשכורת, ולא בגין כל עבודה בנפרד באם עובד במספר מקומות עבודה.

ב. שכיר בעל שליטה

שיעור ההפרשה המרבי, ממשכורתו של שכיר בעל שליטה, עומד על 4.5% ממשכורת שנתית שאינה עולה על 188,544 ₪ לשנת 2021. ניכוי ההוצאה מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה בשיעור של 1.5%. כדי ליהנות מההטבה המקסימלית בשנת 2021 יש להפריש שיעור של 6% (4.5% חלק המעביד ו-1.5% חלק העובד) מתקרת משכורת שנתית המנויה לעיל (הפרשה מרבית, עובד + מעביד בסך כולל של 11,313 ₪).

הפרשת המעביד אל מעבר לשיעור של 4.5%, ועד לשיעור של 7.5% מהמשכורת השנתית שאינה עולה על 188,544 ₪ (לשנת 2021), לא תותר אמנם כהוצאה בידי המעביד, אך מאידך לא תחשב כהכנסה בידי בעל השליטה (מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה בשיעור של 2.5%). הפרשה בשיעור העולה על 7.5% תחשב כהכנסת עבודה של בעל השליטה בעת ההפרשה, כאמור בסעיף 3(ה) לפקודת מס הכנסה.

ג. קרן השתלמות לעצמאי

כדי לזכות במירב ההטבות, נכון לשנת 2021, יש להפקיד 4.5% מההכנסה מעסק עד 263,000 ₪ (11,835 ₪) אשר יותרו כניכוי.

ד. תקרה להפרשות לעצמאי שהוא גם שכיר

עצמאי שיש לו, בנוסף להכנסתו מעסק, הכנסת עבודה – תקרת ההכנסה מעסק או משלח יד, המזכה בניכוי, תקטן בסכום השווה לחלק של הכנסת העבודה שלו, שבגינה הופקדו כספים ע"י המעביד לקרן השתלמות.

דהיינו, סך ההכנסה לצורכי הניכוי, יהיה הנמוך מבין אלה:

1. הכנסת הנישום מעסק או משלח-יד;
2. 263,000 ₪, בניכוי המשכורת שבעבורה שילם המעביד לקרן השתלמות.

ה. צבירת ותק

סכומים שימשכו מהקרן, לרבות ריבית והפרשי הצמדה יהיו פטורים ממס בהתקיים אחד מהתנאים הבאים:

1. חלפו 6 שנים ממועד התשלום הראשון (בכל גיל ולכל מטרה);
2. חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון והמפקיד הגיע לגיל פרישה (לכל מטרה).
3. חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון והכסף נמשך למטרת השתלמות, ובלבד שההשתלמות נועדה לשמירת רמתו המקצועית של המפקיד בתחום עיסוקו או משלח ידו וסכום המשיכה אינו עולה על סכום ההוצאה בפועל;
4. המפקיד נפטר.

ו. חבות רווחי קרן ההשתלמות במס

ככלל, רווחים שיתקבלו מפדיון של קרן השתלמות חייבים במס בשיעור 25%, ואולם, הכנסות אלה תהיינה פטורות ממס במקרים הבאים:

- הכנסות הנובעות מתשואה שמקורה בהפקדות בקרן השתלמות עד המועד הקובע (31 בדצמבר 2002);
- הכנסות הנובעות מתשואה שמקורה בהפקדות שבוצעו החל מיום 1 בינואר 2003 – עד גובה תקרת ההפקדות מהשכר, שנקבעו על פי ההסכמים הקיבוציים, כקבוע בסעיף 3(ה) לפקודת מס הכנסה (כיום בגין שכר חודשי של 15,712 ₪) לגבי קרן השתלמות של שכיר, ועד לסכום השווה ל-7% מההכנסה הקובעת, כהגדרתה בסעיף 17(א5) לפקודת מס הכנסה (263,000 ₪ בשנת 2021) לגבי קרן השתלמות של עצמאי.
- פיצויי פיטורים;
- סכומים ששילם מעביד לעובדו על חשבון מרכיב הפיצויים העולים על סך של 34,900 ₪ לשנה יחשבו כהכנסת עבודה של העובד.
- כאשר משולמים הפיצויים, ישנה תקרת פטור על סך 12,340 ₪ על כל שנת עבודה.

- במידה ומשולמים פיצויים עקב מוות, תקרת הפטור תהא 24,700 ₪ לכל שנת עבודה.

זיכויים ו"נקודות זיכוי" בחישוב המס

נקודות זיכוי בעד נטול יכולת או זיכוי מס בשל הוצאות החזקת קרוב במוסד

ינתן זיכוי מס בשיעור של 35% בשל הוצאות להחזקתם במוסד של בן/בת זוג, הורה או ילד משותקים לחלוטין, מרותקים למיטה תמידית, עיוורים או בלתי שפויים בדעתם, וכן בשל החזקת ילד עם מוגבלות שכלית-התפתחותית במוסד מיוחד. הזיכוי ממס כאמור ינתן בשל סכומים ששולמו, העולים על 12.5% מההכנסה החייבת (סעיף 44 לפקודה).

רשויות המס עשויות לדרוש, כתנאי לקבלת הטבת המס, הוכחה לכך שהתשלום בוצע בפועל ע"י אותו אדם המבקש את ההטבה.

מי שיש לו או לבן זוגו בשנת המס, ילד המוגדר נטול יכולת (משותק, מרותק למיטה וכד'), מוענקות לו 2 נקודות זיכוי בשל כל ילד כאמור (סעיף 45 לפקודה). נקודות הזיכוי יוענקו לאדם אחד בלבד. נקודות זיכוי כאמור, הניתנות מכוח סעיף 45 לפקודה, יינתנו רק ליחיד אשר לא קיבל זיכוי ממס עבור אותו בן משפחה על פי סעיף 44 לפקודה.

בחוזר אשר הוציאה רשות המיסים לפקידי השומה נקבע, כי הורים לילדים שאובחנו כלקויי קשב וריכוז או היפראקטיביות, שהינה לקות חמורה, זכאים לקבל את שתי נקודות הזיכוי בשל נטולי יכולת.

על פי החוזר ילדים בעלי לקות למידה חמורה הם:

1. ילדים שלומדים במסגרת לחינוך מיוחד או שהופנו למסגרת לחינוך מיוחד על ידי ועדת השמה של משרד החינוך מזכים את הוריהם בנקודות זיכוי מכוח סעיף 45 לפקודה;

2. ילדים הזכאים לקצבת נכות מטעם המוסד לביטוי לאומי בשל לקות למידה חמורה במיוחד מזכים אף הם את הוריהם בנקודות זיכוי מכוח סעיף 45 לפקודה;

3. בכיתה ט' אין מסגרת לחינוך מיוחד. תלמידי תיכון שמשרד החינוך קבע לגביהם שהם זכאים ל"מסלול 07", דינם כדין תלמידים הלומדים במסגרת לחינוך מיוחד או שהופנו אליו. הורי ילדים אלה יהיו זכאים לנקודות זיכוי מכוח סעיף 45 רק אם ימציאו אישור על הפניית ילדיהם למסלול זה.

זיכויים בעד נטולי יכולת ובעד הוצאות החזקת קרוב במוסד, מכוח סעיפים 44 ו-45 לפקודה, יינתנו ליחיד תושב ישראל בתנאי שההכנסה החייבת (לרבות הכנסה פטורה), של נטול היכולת ושל בן זוגו לא עלתה, בשנת המס 2021, על 270,000 ₪, או על 169,000 ₪ ליחיד.

נקודות זיכוי ללימודים אקדמיים ולימודי מקצוע

סעיף 40ג לפקודה קובע כי, יינתנו נקודות זיכוי ליחיד תושב ישראל, הזכאי לתואר אקדמי, אשר סיים את לימודיו (או לימודי מקצוע). נקודות הזיכוי תתקבלנה (החל מהשנה שלאחר סיום הלימודים).

- תקופת ההתמחות במקצועות מסוימים (כגון: חשבונאות, משפטים, ייעוץ מס וכיו"ב), לא תובא בחשבון במניין שנות הזכאות לנקודות הזיכוי וזאת אם בחר הנישום לדחות את תחילת תקופת הזכאות לשנת המס שלאחר שנת המס שבה מסתיימת תקופת ההתמחות.

מפורט בטבלה להלן:

אופן הזכאות לנקודות זיכוי בגין סיום לימודים אקדמיים ולימודי מקצוע

משך תקופה בשנים שניתן לדרוש את ההטבה	נקודות זיכוי	
שנתיים לאחר שנת המס שבה הסתיימו הלימודים	1	תואר ראשון
	0.5	תואר שני
	1	תואר שלישי ברפואה או ברפואת שיניים
	0.5	
	0.5	לימודי מקצוע

- במסגרת תיקון 197 לפקודה, הוחלט על מתן נקודות זיכוי לפרק זמן של שנה אחת בלבד למסויימי תואר אקדמי ולימודי מקצוע. התיקון יחול על אלו שסיימו את לימודיהם החל מ-1.1.2014 ועד 31.12.2020 (מי שסיים את לימודיו קודם לכן ייהנה מההטבות כפי שניתנו לפני התיקון).

על פי התיקון, תינתן למסויימי תואר ראשון נקודת זיכוי אחת ולמסויימי תואר שני או לימודי מקצוע, חצי נקודת זיכוי, וכל זאת למשך שנה בלבד החל מסיום התואר או מהשנה העוקבת, לבחירתו של היחיד.

למסויימי תואר ברפואה ורפואת שיניים קוצרה תקופת ההטבה לשנה בלבד מסיום התואר השלישי.

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנות התקציב 2015-2016, נקבע שהוראות תיקון 197 יחולו עד ליום 31.12.2018. כפי שפורסם על ידי רשות המיסים בלוח עזר לחישוב מס הכנסה ממשכורת ושכר עבודה לחודש ינואר 2020 ואילך, ההוראות הנ"ל הוארכו עד תום שנת המס 2022.

פטורים המתייחסים לקצבאות - סכומים שנתיים
ביום 14.05.2012, בוצע תיקון נרחב לעניין הפטור על קצבה (תיקון 190 לפקודה). תחולת
התיקון הינה על קצבאות שהתקבלו החל מיום 01.01.2012.

עיקרי התיקון:

סעיף 9א לפקודה מסדיר את נושא הענקת פטור לקצבה המועברת על ידי המעביד או קופת הגמל. הפטור תוקן באופן מדורג במשך 13 שנה, מפטור בשיעור 35% מתקרת הקצבה המזכה ועד לפטור בשיעור 67% מתקרת הקצבה המזכה וזאת ע"פ השעורים להלן:

- בשנים 2012 עד 2015, סכום הפטור עמד על 43.5% מתקרת הקצבה המזכה.
- בשנים 2016 עד 2019, סכום הפטור יעמוד על 49% מתקרת הקצבה המזכה.
- בשנים 2020 עד 2024, סכום הפטור יעמוד על 52% מתקרת הקצבה המזכה.
- החל משנת 2025 ואילך סכום הפטור יעמוד על 67%.

נתונים נוספים לשנת 2021:

- א. תקרת "קצבה מזכה" שנתית (סעיף 9א(א) לפקודה) – 101,250 ₪;
- ב. פטור מרבי שנתי (52% לשנת 2021): 52,790 ₪;
- ג. פטור ל- 35% מסכומי קצבאות אחרות (בכפוף לתנאים מסוימים, סעיף 9ב לפקודה) - ללא הגבלה בסכום;
- ד. פטור ממס על סכום המתקבל עקב היוון קצבה פטורה, בלבד שסכום זה לא יעלה על הסכום שהיה מתקבל מהיוון 52% מהקצבה המזכה (סעיף 9א(ה)(1) לפקודה).

מיסוי רווחים הנובעים משוק ההון

הדוח המוגש לשנת המס 2021 כולל פרטים בדבר הכנסות החייבות במס שמקורן בריבית, דיבידנד או רווחי הון שנבעו מהחזקתם של ניירות ערך, בארץ ומחוצה לה. היקפן של הוראות החוק הדנות בדרכי חישוב רווחי ההון ושיעורי המס החלים עליהם רחב מכדי לסקור אותן במסגרתו של המדריך.

במסגרת המדריך בחרנו להציג את הנקודות העיקריות הבאות:

- א. יש לשקוד על איסוף מלוא הנתונים הנדרשים, לצורך עריכת הדוח השנתי וחישובי המס הרלוונטיים. בנסיבות מסוימות, לא יהיה די באישורים השנתיים אותם עתידים הבנקים והמוסדות הפיננסיים להנפיק, כדי לבחון חלופות שונות של מיסוי (דוגמת: כדאיות ניכיון של הוצאות מימון, או קיזוז הפסדים).
- ב. הפקודה כוללת שורת הוראות המקנות פטורים ממס על הכנסות אלה, בידי אוכלוסיית זכאים. בין הפטורים - עולים חדשים, תושבים חוזרים ותושבים חוזרים ותיקים, גמלאים ובעלי הכנסות נמוכות. מוצע לבחון, בעת עריכת הדוח השנתי, את הזכאות לפטורים או הקלות מס, ולפעול בהתאם.
- ג. במהלך שנת 2021, יש להגיש דוח, על רווחי ההון שנבעו במכירת ניירות ערך סחירים, אשר במכירתן לא נוכה מהן מס במקור כדין (דוגמת רווחי הון בחו"ל), פעמיים בשנה (דוח למחצית הראשונה של השנה יוגש, בדרך כלל, עד ליום 31 ביולי. דוח למחצית השנייה - עד ליום 31 בינואר של שנת המס העוקבת).

מיסוי רווחי הגרלות ופרסים

הכנסה מהשתתפות בהימורים, הגרלות או פרסים, בידי תושב ישראל שהופקה או נצמחה בישראל או בחו"ל, וכן רווח כאמור של תושב חוץ שמקורו בישראל, שנצמחו בשנת המס, חייבים במס בשיעור של 35% (ללא זכאות לפטור, ניכוי, זיכוי, הנחה או קיזוז כלשהוא, למעט הוצאות הכרוכות בהכנת הדוח השנתי), בנוסף חלה חובה לנכות מס נוסף בשיעור של 3% על סכום העולה על 647,640 ₪.

למרות האמור לעיל, יחול פטור על סכום שפחת מ- 30,360 ₪ ושהתקבל עבור זכייה אחת. אם הסכום עולה על 30,360 ₪ ופחות מ- 60,720 ₪, יחול הפטור על 30,360 ₪ בניכוי ההפרש שבין הסכום שהתקבל לבין 30,360 ₪.

פרסים המוענקים לנישום, כאשר קיים קשר בין תחום הזכייה לעסקיו, יראו את הפרס כחלק מהכנסת עבודתו והנישום יחויב במס על הכנסתו זו בהתאם למדרגות המס הרגילות.

דיווח על רווחי הון

אנו מזכירים כי מכוח הוראות פקודת מס הכנסה קיימת חובת דיווח כללית, בנפרד מחובת הדיווח במסגרת הדוח השנתי על ההכנסות, על כל רווח הון. חובת הדיווח קיימת בין אם נבע רווח הון ובין אם נבע הפסד, וזאת בתוך 30 יום מיום המכירה.

סכומים שנוכו במקור מקוזזים ממקדמת המס אותה יש לשלם בעת הגשת דיווח רווח ההון, זולת אם הנך "בעל מניות מהותי", שכן אז חלות מגבלות שונות על קיזוז המס שנוכה ממך במקור. במסגרת הדוח השנתי יש לציין את פרטי העסקאות המדווחות, המס הנובע מהם ודרכי תשלומן.

פטור מוגבל ממס על השכרת דירות למגורים

יחיד המשכיר דירת מגורים, אחת או יותר, זכאי לפטור חלקי ממס על הכנסתו, כמפורט להלן:

הפטור חל על הכנסה מהשכרת דירה למגורים ליחיד, או לשוכר שהוא חבר בני אדם שקבע לעניין זה מנהל רשות המיסים (מוסד שעיקר פעילותו היא קליטת עליה, בריאות או סעד ופעילותו אינה למטרת רווח).

תקרת הסכום הפטור בשנת 2021 היא 5,070 ₪ לחודש. יחיד שהייתה לו הכנסה בשנת המס מהשכרת דירה למגורים העולה על התקרה, יהא רשאי לבחור באחד משלושת המסלולים הבאים:

א. מסלול הפטור הרגיל: פטור ממס על ההכנסה מדמי השכירות עד לגובה התקרה (5,070 ₪ לחודש) בניכוי ההפרש שבין ההכנסה בפועל משכירות לתקרת הפטור (שיטת התקרה המתואמת). משמעות הדבר היא הפחתה מדורגת של הסכום הפטור ככל שההכנסה הכוללת ממקור זה גבוהה יותר. הפטור בטל כליל אם ההכנסה מדמי שכירות הינה כפל התקרה כאמור 10,140 ₪ לחודש בשנת המס 2021.

ב. סיווג כהכנסה רגילה: חיוב במס בהתאם לשיעור המס השולי של הנישום. בחלופה זו רשאי היחיד לנכות פחת, הפחתות, וכן לנצל זיכויים, ניכויים או פטורים להם הוא זכאי.

ג. מסלול עשרת האחוזים: חיוב ההכנסה במס בשיעור של 10% (הוראת סעיף 122 לפקודה) ללא הגבלת תקרה וללא פטור. בחירה בחלופה זו שוללת את האפשרות לנכות פחת, הפחתות וכן אינה מתירה לנצל זיכויים, ניכויים או פטורים. בנוסף, יש לשלם מקדמה בגובה המס הכולל הנדרש לתשלום בשנת המס וזאת, בתוך 30 יום מתום שנת המס שבה הייתה ליחיד הכנסה מדמי שכירות, למעט אם מקדמה זו נכללה במקדמות המס השוטפות.

הכנסה מדמי שכירות מחוץ לישראל

יחיד שנצמחו לו דמי שכירות מהשכרת מקרקעין מחוץ לישראל, רשאי לשלם על הכנסות כאמור מס בשיעור של 15% במקום המס השולי החל עליו (אם ההכנסה מהשכרה כאמור אינה עולה לכדי הכנסה מעסק).

יחיד אשר בחר לשלם מס כאמור, אינו זכאי לנכות הוצאות שהוצאו בייצור הכנסה מהשכרת הנכס וכן, לא יקבל זיכוי בגין המס הזר ששולם בחו"ל, ככל ששולם. עם זאת, יותרו בניכוי הוצאות פחת.

יחיד שבחר לשלם מס על פי שיעור המס השולי החל על הכנסתו במקום על פי שיעור מס קבוע (15%), יוכל לנכות את מלוא ההוצאות ולקבל זיכוי בשל מיסי החוץ ששילם והכל בכפוף להוראות הדין הרלוונטי.

מיסוי מקרקעין

במסגרת החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014) - התשע"ג - 2013, בוצעו שינויים מהותיים בחוק מיסוי מקרקעין.

החוק נכנס לתוקפו ביום 1.8.2013 (להלן: "יום התחילה") אולם, בחלק מסעיפי החוק נקבעה התחולה מיום 1.1.2014 (להלן: "יום המעבר"). להלן השינויים העיקריים שבוצעו:

עם רכישת דירה משולם מס רכישה, המשתנה בהתאם למחיר הדירה, ולמי שרכש את הדירה.

מדרגות מס הרכישה למי שרכש דירת מגורים יחידה הינם כדלקמן:

שיעור מס	שווי הדירה
0%	עד 1,747,865
3.5%	1,747,866 – 2,073,190
5%	2,073,191 – 5,348,565
8%	5,348,566 – 17,828,555
10%	17,828,556 ומעלה

מדרגות מס רכישה עבור רכישת דירה נוספת (דירה שאינה יחידה) הינם כדלקמן -

שיעור מס	שווי הדירה
8%	עד 5,348,565
10%	5,348,566 ומעלה

החוק מאפשר "להקפיא" את מס הרכישה עבור "דירה נוספת" ולשלם כאילו הייתה דירה יחידה, אם בעל הזכויות בדירה ימכור את הדירה הראשונה (היחידה) שבבעלותו תוך שנתיים מיום רכישת הדירה הנוספת, ותיוותר בבעלותו דירה אחת יחידה. היה ולא ימכור את הדירה הנוספת תוך שנתיים, יישא בתשלום המס עם ריבית והצמדה.

השיעורים המופחתים יחולו גם אם בידי היחיד דירה נוספת בתנאי שנמכרה הדירה הישנה תוך 18 חודשים מרכישת הדירה החדשה, אם נרכשה הדירה מקבלן עליו למכור את הדירה הנוספת תוך 12 חודשים מהמועד בו נמסרה לידי החזקה בדירה החדשה.

תושב חוץ ייחשב גם תושב ישראל ויהיה זכאי לשיעור מס מופחת, אם תוך שנתיים ממועד הרכישה היה לעולה חדש או תושב חוזר ותיק.

כמו כן, לפי תקנות מס רכישה, מס הרכישה למקרקעין שאינם דירות מגורים הינו 6%. ככל והתקבל היתר לבניה של דירת מגורים אחת לפחות תוך 24 חודשים יושב חלק מס הרכישה העולה על 5%.

מדרגות מס רכישה לעולה:

שיעור מס	שווי הדירה
0.5%	עד 1,838,615
5%	1,838,616 ומעלה

ע"פ תקנה 12 לתקנות מיסוי מקרקעין, מדרגות המס המופחתות לעולה יינתנו אם רכש דירת מגורים או דירה המשמשת למגורים ולעסק כאחד, תוך תקופה המתחילה שנה אחת לפני שנכנס לישראל לראשונה, ומסתיימת שבע שנים לאחר כניסתו.

מס שבח

פטור לדירות מגורים שנרכשו החל מ 1.1.2014

פטור במכירת דירת מגורים מזכה שיום רכישתה מיום 01.01.2014, ואילך יינתן רק לתושב ישראל, או לתושב חוץ אשר אינו מחזיק בדירת מגורים כלשהי במדינת תושבתו. יש לשים לב, כי במקרים בהם לתושב החוץ דירת מגורים במדינה שאינה מדינת תושבתו לא תישלל ממנו הזכאות לפטור.

התנאים לפטור

- בוטל הפטור למכירת דירת מגורים מזכה, אחת לארבע שנים.
- הפטור יינתן למי שבבעלותו דירה יחידה אם החזיק אותה לפחות 18 חודשים לפני מכירתה ולא מכר ב- 18 החודשים שקדמו למכירה, דירה אחרת בפטור ממס לפי סעיף זה.
- הפטור יינתן אף אם נרכשה דירה אחרת ב - 18 החודשים שקדמו למכירה אם היא נרכשה כתחליף לדירה הנמכרת ב 24 חודשים שקדמו למכירה, וכן, אם ברשותו של היחיד דירה נוספת שחלקו בה אינו עולה על שליש או, לגבי דירה שהתקבלה בירושה אינו עולה על מחצית. פטור יינתן גם במכירת דירה שהתקבלה בירושה אילו היה זכאי המוריש לפטור ממס במכירתה.
- כמו כן, יינתן פטור לשתי דירות שנמכרו כדי לרכוש דירה חלופית אם השווי המצטבר של שתי הדירות לא עולה על 2,022,000 ₪.
- הפטור יוגבל לשווי מכירה של 4.5 מ' ₪. היה שווי המכירה גבוה יותר יראו את הסכום הנוסף כתמורה בגין מכירת דירה נוספת שאינה זכאית לפטור כך שחלק מהשבח יחויב במס.

מכירת דירות שנרכשו לפני יום המעבר (01.01.2014)

החל מ- 01.01.2014, במכירת דירת מגורים מזכה שנרכשה לפני יום המעבר יינתן פטור ממס על השבח הריאלי עד יום המעבר ויתרת השבח הריאלי תתחייב במס בשיעור של 25%.

הפיצול בין חלקי השבח ייעשה באופן ליניארי לפי יחס התקופות ממועד רכישת הזכות עד יום המעבר לכלל התקופה שממועד רכישת הזכות ועד ליום המכירה.

יובהר כי בכל מקרה לא יינתן פטור על חלק התמורה המתייחס לזכויות בנייה נוספות שטרם נוצלו אלא על התמורה ממכירת הדירה הקיימת.

עוד יובהר כי תושב ישראל שברשותו דירה שנרכשה לפני יום המעבר הנחשבת לדירה יחידה (או תושב חוץ שאין ברשותו דירה במדינה בה הוא תושב) רשאי לקבל עליה פטור כדירת יחיד (אך במקרה זה הפטור יהיה כפוף לתקרת שווי של 4.5 מ' ש ועל יתרת התמורה יחול החישוב הליניארי).

פטור בהעברה בין קרובים

בוטל הפטור ממס שבח בהעברה במתנה בין אחים, אלא אם הזכות שהועברה התקבלה על ידם מהוריהם או מסביהם ללא תמורה או בירושה.

פרק ב':

תיאום סכומים לצרכי מס בשל הוצאות מסוימות שהוצאו בשנת המס 2021

הוראות החוק מגבילות את ניכוי של הוצאות מסוימות בעת חישוב ההכנסה החייבת. ההגבלה קבועה, בדרך כלל, באמצעות סכומי "תקרה" שיותר בניכוי. בפרק זה של המדריך מפורטים הנתונים הנדרשים לצורך חישוב תיאום סכומי ניכוי "הוצאות מסוימות" בשנת המס 2021 כולה:

חובות אבודים

חובות אבודים בעסק או במשלח יד אשר הוכח כי הפכו לחובות אבודים בשנת המס, מותרים בניכוי כהוצאה בשנת המס על פי סעיף 17(4) לפקודה, אם הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי נעשו מרב המאמצים לגביית החובות. לכן יש לפעול לגביית החובות עד תום שנת המס, לרבות ביצוע פעולות בעזרת עורכי דין והגשת תביעות במידת הצורך. כאשר נעשו כל המאמצים לגבות את החוב או אף חלק ממנו, ניתן לתבוע את יתרת החוב שלא נגבתה כהוצאה לצרכי מס בשנת 2021.

פקיד השומה יתיר חובות אבודים בניכוי, בנסיבות הבאות:

- החוב ינוכה מן ההכנסה הרגילה מעסקו של נישום כאשר מקורו עסקי, דהיינו - הוא נוצר במהלך העסקים הרגיל, ולא בסכום הלוואה שניתנה. במקרה האחרון יסווג ההפסד כהפסד הון ויחולו לגביו כללי הקיזוז המפורטים בהמשכה של חוברת זו.
- החוב אינו ניתן לגבייה: החייב פשט את הרגל, או שמצוי בהליכי פירוק והסיכויים לגביית החוב אפסו.

קיימת חשיבות לעיתוי בו הפך החוב לאבוד. חוב לא יוכר בתום שנת המס כאבוד מקום שמועד פירעונו טרם הגיע, וזאת אף אם התברר, לאחר תאריך המאזן, שהפך לאבוד. כך יקרה גם כאשר מועד הפירעון אכן הגיע במועד הקודם לתאריך המאזן, והחוב נמצא בפיגור, אולם החייב המשיך בפעולתו ורק לאחר תום שנת המס פשט את רגלו. **החוב יותר בניכוי רק בשנת המס בה החייב הפך לחדל פירעון בפועל.** נציין כי, אין בווייתורה של חברה אם על גבייתו של חוב של חברה בת כלפיה כדי ליצור "חוב אבוד", חברה האם חייבת לנסות ולגבות את החוב.

ככל שפרטי האירוע בגינו נוצר החוב האבוד יהפכו ברורים יותר, כך יקל ניכוייה של ההוצאה.

בתקנות מס ערך מוסף נקבעו כללים מפורשים אשר בהתקיימם ניתן לקבל בחזרה מע"מ עסקאות ששולם בשל חוב לקוח שהפך לאבוד. ככלל, יש לתת למנהל הודעה בכתב על הפיכתו של החוב לאבוד, וזאת בתוך טווח זמן של 6 עד 36 חודשים ממועד הוצאת החשבונית לאותו לקוח. בהודעה למנהל יכללו הפרטים הבאים:

1. פרטי העוסק;

2. פרטי העסקה והנסיבות בשלהן הפך החוב לאבוד;

3. ציון הדו"ח התקופתי שבו דווחה העסקה;

4. פרטי הקונה;

התחייבויות תלויות

הוצאות עסקיות שמקורן ברישומן בספרים של הפרשות חשבונאיות (התחייבות תלויה), המתייחסות לשנת המס, ניתנות בניכוי כהוצאה לצרכי מס בכפוף להתקיימותם של התנאים העיקריים הבאים:

- סכום ההתחייבות אכן ניתן לאומדן, וגובהו ידוע;
- רישומה של ההפרשה, כלפי צד ג', נדרש לפי כללי חשבונאות מקובלים.

אין מניעה לנכות את ההפרשה כהוצאה לצרכי מס, אף אם הנישום החייב מתנגד לתביעה, ובלבד שסביר להניח שההפרשה תהפוך, בעתיד, לחוב מוחלט. יש לזכור כי פקיד השומה רשאי לדון בשומה בחלוף זמן, ויהיה בכוחו לבדוק את נחיצות ההפרשה, לאור העובדות שתבררנה בעתיד.

כמובן שהפיכת התביעה התלויה לוודאית, באמצעות גיבושה של פשרה מוקדמת עם התובעים לתשלום מלא או חלקי של סכום התביעה, תבטיח את ההכרה בהפרשה לצרכי מס.

הפרשה לתיקונים במסגרת אחריות למוצר תותר בניכוי בהתאם למבחנים שפורטו לעיל. בית המשפט העליון קבע כי נטל ההוכחה בדבר קיומה של התחייבות המחייבת הפרשה יהיה על הנישום ועליו להוכיח לא רק את נכונות החישובים אלא גם את אמינותם של הנתונים.

דמי ניהול המשולמים לצדדים קשורים

דמי ניהול כאלה "חשודים", מעצם טיבם, כאילו הם נגועים בטעמים זרים וזאת בשל היותם משולמים לצדדים קשורים במשלם, במיוחד מקום שמדובר בצד השולט בענייניו של המשלם.

התקשרות עם אותו צד קשור בהסכם ברור תסייע רבות לצמצום המחלוקות עם פקיד השומה בסוגיית ניכוי הוצאות שמקורן בדמי ניהול, ולמניעת טענה לקיומה של עסקה מלאכותית בין הצדדים.

להלן עקרונות שגובשו בפסיקה לעניין ניכוי דמי ניהול כהוצאה:

סוגיה זו הגיעה, פעמים רבות, לפתחם של בתי המשפט. שם נקבע, כי על הנישום מוטל נטל הוכחת אמיתות דמי הניהול ונטל זה דורש הוכחה ברמת שכנוע גבוהה מן הרגיל. בית המשפט לא היסס לקבוע את סכום ההוצאה הנראה לו סביר, לכאורה, בהתחשב בנסיבות המקרה גם כאשר הכיר בעצם מתן השירות ע"י הצד המקבל, אך מתוך הערכה כי התגמול שנקבע מופרז.

דין דומה חל על תשלומים אחרים בין חברות קשורות, כגון השתתפות בהוצאות ותשלום עבור שירותים אחרים.

כמפורט בהמשכה של חוברת זו, רשימת תכנוני המס החייבים בדיווח פותחת בקביעתם של "...תשלומים של לפחות 2,000,000 ₪ לשנה, בשל דמי ניהול/יעוץ בין צדדים קשורים, כשבעקבות העברתם פחת סכום המס שהיה צריך להשתלם אילולא הועברו, שכן מקבל ההכנסה שילם מס מופחת בגינה" כתכנון מס החייב בדיווח.

כיבוד ואירוח

1. כיבוד במקום העסק

הוצאות לכיבוד קל (שתייה קרה או חמה, עוגיות וכיוצא באלה) במקום העיסוק (מקום בו מנהל הנישום, דרך קבע את עיסוקו) של הנישום, יותרו בניכוי, בשיעור של 80%. עמדת מס הכנסה גורסת כי בגדר "כיבוד" לא תיכללנה ארוחות הניתנות לאורח (אף לא ארוחות עסקיות). אלו תיחשבנה כהוצאות בשל אירוח (ראה סעיף 2 להלן). מקובץ הפרשנות לפקודת מס הכנסה עולה כי בהוצאות הכיבוד הכלליות של נישום מסוים, ניתן לכלול גם את הוצאות הכיבוד לעובדים, כלומר: להתיר כהוצאה 80% מהן.

2. אירוח במסעדות

לא ניתן לניכוי - פרט לאירוח אורחים מחו"ל (ראה סעיף 3 להלן).

3. אירוח אורחים מחו"ל

הוצאות בשל ארוחות מותרות בניכוי, ללא תקרה (הן במסעדות והן במקום העסק), אם הן בסכום סביר, ונוהל לגביהן רישום כנדרש (פרטי האורח/ים, מס' ימי האירוח, נסיבות האירוח, הקשר לעסק, סכום ההוצאות וכו'). הוצאות בשל לינה, נסיעות מחוץ לארץ, נסיעות בארץ ושוניות תותרנה אף הן בניכוי, וזאת בכפוף להצגת קבלות ופירוט.

מתנות

1. מתנות לספקים ולקוחות, בשל קשר עסקי

- א. אם המתנה ניתנה בישראל - עד ל- 210 ₪ לשנה, לאדם;
- ב. אם המתנה ניתנה בחו"ל - עד ל- 15\$ לאדם בכל שנה (עפ"י שער יציג של דולר ארה"ב ליום ההוצאה). התרת ההוצאה מותנית ברישום פרטי זיהוי המקבל, המקום בו ניתנה המתנה ובהצגת קבלות לאימות ההוצאות.

2. מתנות לעובדים

מתנה אותה נתן מעביד לעובדו, לרגל אירוע אישי בלבד (חתונה, לידת ילד וכו'), לא תיחשב כהכנסת עבודה בידי המקבל. ההוצאה תותר בניכוי בידי המעביד, בגבולות סכום של 210 ₪.

נדגיש: מתנות הניתנות לעובדים לרגל החגים, כנהוג במקומותינו, מהוות חלק מהשכר ויש לכלול אותן, כשהן מגולמות או אינן מגולמות, לפי העניין, במסגרת תלוש השכר של העובד, בחודש בו ניתנה המתנה.

הוצאות אש"ל

1. הוצאות אש"ל בארץ לתושב ישראל

החל מיום 1 בינואר 2011 תושב ישראל אינו יכול לנכות הוצאות בשל אש"ל בארץ.

2. הוצאות שהייה בארץ לעובד המוזמן מחו"ל

הוצאות שהייה של עובד תושב חוץ – שהוא "מומחה חוץ" או "מרצה חוץ" בישראל – שהוזמן לעבודה בתחום מומחיותו הייחודית בישראל, תותרנה בניכוי, לתקופה של **עד 12 חודשים**, בכפוף להתקיימות התנאים הנקובים בתקנות, לרבות השתכרות סכום העולה על 13,300 ₪ בחודש (או חלק יחסי מסכום זה, בהתאם לתקופת שהייתו בארץ), אשר נוכה ממנו מס במקור כדין. הוצאות השהייה כוללות לינה או דמי שכירות בעד דירה ששכר בישראל ומותרות בניכוי ללא תקרה, וכן מותרות בניכוי הוצאות בגין ארוחות עד לתקרה של 330 ₪ ליממה, כנגד מסמכים נאותים שיוצגו להנחת דעתו של פקיד השומה.

הוצאות הטיסה (הלוך ושוב) תותרנה למעביד בניכוי, במלואן, כנגד מסמכים נאותים (עד לתקרה של מחלקת עסקים).

יצוין, שבתקופת שנים עשר החודשים כאמור, לא תינתנה למומחה החוץ נקודות זיכוי שמקבל תושב ישראל. אולם, בחישוב המס על הכנסתו שהופקה לאחר התקופה בה היה זכאי לניכוי הוצאות שהייה, תובאנה בחשבון 2.25 נקודות הזיכוי.

3. הוצאות נסיעה ואש"ל בחו"ל

ההוצאה תותר בניכוי, ככל הוצאה אחרת, אם הנסיעה והשהייה היו הכרחיות לייצור ההכנסה. תקרת ההוצאות המותרות בניכוי בשנת המס 2021 הינה כדלקמן:

הוצאות טיסה

הוצאה עבור רכישת כרטיס במחלקת תיירים או עסקים - תותר במלואה. הוצאה עבור רכישת כרטיס במחלקה ראשונה - תותר עד לגובה מחיר כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה.

הוצאות לינה (מותנה בהצגת קבלות)

בנסיעה אשר כללה עד 90 לינות -

ההוצאות בפועל בעבור 7 הלינות הראשונות תותרנה בניכוי, וזאת עד לתקרה של \$293 ללינה. עבור שאר הלינות בתקופה הנ"ל (מעבר ל 7 לינות) - תותר בניכוי כל ההוצאה, זאת אם מחיר כל לינה לא עלה על \$129. אם ההוצאה עלתה על \$125, יותר בניכוי סכום בגובה 75% מההוצאה, אך לא פחות מ-\$129 ולא יותר מ-\$220 ללינה.

נסיעה אשר כללה יותר מ- 90 לינות -

הוצאות בגבולות \$129 ללינה תותרנה בניכוי לפי קבלות, וזאת עבור כל הלינות.

לעניין זה נציין, כי שתי נסיעות או יותר, שלא הייתה ביניהן שהייה רצופה בישראל של 14 יום לפחות, תחשבנה כנסיעה אחת. על פי רוב, ימי השהייה בארץ לא יובאו בחשבון מספר הלינות.

הוצאות שהייה אחרות (בלא צורך בקבלות)

אם נדרשו הוצאות לינה - \$82 לכל יום שהייה.

אם לא נדרשו הוצאות לינה - \$137 לכל יום שהייה.

הוצאות בגין שכירת רכב

הסכום שיותר בניכוי יהיה הסכום שהוצא בפועל בגין שכירת רכב, לפי קבלות, אך לא יותר מ-\$64 ליום. עמדת רשות המיסים הינה כי הסכום הנ"ל כולל את כל ההוצאות הקשורות ברכב, לרבות דלק, שירותים, חניה וכל הוצאה אחרת.

הוצאות בשל חינוך ילדים

הוצאות לחינוך ילדים, בעת שהייה בחו"ל, בתקופה רצופה העולה על 10 חודשים, תותרנה בניכוי, בשל ילדים שטרם מלאו להם 19 שנה בשנת המס, בסכום שלא יעלה על \$725 לחודש לכל ילד. מנהל רשות המיסים רשאי להגדיל את הסכום האמור, בהתחשב במקום המגורים ובתנאי הלימוד.

הוצאות עסקיות אחרות

הוצאות עסקיות אחרות שנעשו בחו"ל כגון: טלפונים, נסיעות בתחבורה ציבורית, אירוח ספקים או לקוחות וכיו"ב (כנגד קבלות) - מותרות בניכוי ללא כל הגבלה.

שינוי סכומים ועדכונים

מנהל רשות המיסים קבע רשימה סגורה של מדינות, בהן סכום הוצאות הלינה והוצאות השהייה האחרות שיותר בניכוי יוגדל בשיעור של 25%, מעבר לסכומים הנקובים לעיל. רשימת המדינות כוללת את: אוסטרליה, אוסטריה, איטליה, איסלנד, אירלנד, אנגולה, בלגיה, גרמניה, דובאי, דנמרק, הולנד, הונג-קונג, הממלכה המאוחדת (בריטניה), טאיוואן, יוון, יפן, לוקסמבורג, נורבגיה, ספרד, עומאן, פינלנד, צרפת, קטאר, קוריאה, קמרון, קנדה, שבדיה ושוויץ.

החזקת כלי רכב

רכישת רכב בנאמנות ע"י בעל המניות בחברה

לעיתים, כלי רכב של חברה, הממומנים מאמצעיה הכספיים והרשומים בפנקסי חשבונותיה, רשומים במשרד הרישוי ע"ש מנהליה או בעלי תפקידים אחרים.

בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לרשות המיסים החל מספטמבר 2007, כלי רכב אשר ירשמו במשרד הרישוי שלא על שם התאגיד, לא יוכרו לצרכי מס ככלי רכב בבעלותו. משמעות הדבר היא כי לא תינתן האפשרות לנכות הוצאות רכב בגין כלי רכב הרשומים בבעלות פרטית ברישומי משרד הרישוי על אף שבפועל השימוש בהם נעשה לצרכי התאגיד לכל דבר ועניין. כמו כן היועץ המשפטי לרשות המיסים הנחה את פקידי השומה להתייחס לרכישות הרכבים דנן, באם נעשו מכספי החברה, כאילו היו משיכת דיבידנד מהחברה ולפיכך לחייבן במס.

הנחיית רשות המיסים לעניין זה עוררה מחלוקת בין לשכת רואי החשבון בישראל לבין רשות המיסים ובחוות דעת שהוציאה הלשכה מועלות טענות שונות, מהותיות ופרוצדוראליות, באשר לתוקף ההנחיה וגורסת שמדובר בהנחיה אשר ככל הנראה לא תעמוד במבחני הדין הקיימים. כמו כן, חוות הדעת טוענת כי בתוספת להוראת רשות המיסים משנת 1993, על מנת שתאגיד יוכל לטעון לבעלות רכב הרשום על שם אחר וזכאות לניכוי בגין רכב זה צריכים להתקיים מספר תנאים מצטברים:

- א. הרכב רשום בספרי התאגיד, דוחותיו הכספיים ודוחות המס, כנכס בבעלותו.
- ב. הרכב משמש בפועל את התאגיד או עובד פעיל בו לייצור הכנסת התאגיד.
- ג. הומצא לפקיד שומה תצהיר, תוך 30 יום מרכישת הרכב, המעיד על בעלות התאגיד בו.

למותר לציין כי לעמדת לשכת רואי החשבון הוראות התוספת הן המשקפות נכונה את היישום הראוי של זכאות הניכוי בגין רכב שרכש התאגיד אך רשום על שם אחר. יחד עם זאת אין בטחון מלא כי טענות לשכת רו"ח תתקבלנה ע"י הרשויות המוסמכות או בבתי המשפט.

הוצאות רכב

1. המסגרת הכללית לניכוי הוצאות רכב

כל ההוצאה בשל החזקת רכב שמעביד העמיד לרשות עובדו (כאשר נזקף לעובד שווי בגינו), תותר למעביד בניכוי. באשר הרכב ברשות עצמאי, ההוצאה תותר על פי הגבוה מבין ההוצאה בפועל בניכוי שווי רעיוני (השווי שנקבע לאותו רכב בהתאם לקוד שמצוין ברישיון הרכב) לבין 45% מן ההוצאה בפועל.

נוסף על כך, נקבע כי רכב, שאינו מוצמד לעובד ובתום יום העבודה נשאר במקום העבודה (כאשר מקום העבודה אינו בית מגורים), ייחשב כ"רכב תפעולי". כל ההוצאות בשל החזקת רכב תפעולי תותרנה בניכוי.

כמו כן, נקבע כי חובה לזקוף שווי לאופנוע, שנפח מנועו עולה על 125 סמ"ק, וכך אופנוע כאמור נכלל בהגדרת רכב, וההוצאה בשל החזקתו תותר על פי הכללים.

2. שווי השימוש ברכב

א. רכבים שנרכשו לאחר ה-1 בינואר 2010

ברכב שנרכש לאחר ה-1 בינואר, 2010 שווי השימוש יחושב כאחוז ממחיר המחירון של הרכב. הגדרת רכב שונתה - כוללת גם "אופנוע שסיווגו L3" ואינה כוללת רכב תפעולי כמפורט, דהיינו רכב שהתקיים בו אחד מאלה:

1) רכב בטחון כהגדרתו בתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961;

2) רכב המשמש לצרכי המעביד ובתום שעות העבודה, הרכב אינו יוצא מחוץ למקום העיסוק, ובלבד שמקום העיסוק או מקום העסק אינו בית מגוריו של המעביד או בעל העסק, לפי העניין.

החל בשנת המס 2011 שיעור שווי השימוש החודשי הינו 2.48% משווי הרכב כאשר, תקרת מחיר המחירון לעניין חישוב שווי השימוש בשנת 2021 עומדת על 506,040 ₪.

ב. רכב שנרכש לפני ה-1 לינואר, 2010:

שווי השימוש בגין רכב פרטי שנרכש לפני ה-1 בינואר 2010, נקבע לפי "קבוצת מחיר" הנקובה ברישיונו. המדד לקביעת קבוצת המחיר לרכב פרטי ומסחרי מתבסס על דיווחי היבואן ובכפוף לתקנות התעבורה. שווי השימוש מתעדכן אחת לשנה בלבד.

שווי שימוש בשנת 2021 (סכום ב₪ לחודש)	קבוצה
2,730	1
2,960	2
3,810	3
4,570	4
6,320	5
8,190	6
10,530	7
910	אופנוע L3

הטבת מס לרכבים היברידיים וחשמליים

משנת 2019 הופחתו משווי השימוש ברכב שהוגדר ברישיון הרכב כ- "רכב משולב מנוע" (hybrid), 500 ₪ לחודש מסכומי שווי השימוש. וברכב היברידי שנטען מרשת החשמל (פלאג - אין) וברכבים חשמליים - 1,000 ₪ בחודש.

זיכוי במס בשל תרומות למוסדות ציבור (סעיף 46 (א) לפקודה)

סכום התרומות המזערי שבשלו יותר זיכוי – 190 ₪ (בשנת 2021).

סכום התרומות המרבי – 9,294,000 ₪ (בשנת 2021) או 30% מההכנסה החייבת, לפי הנמוך (קיימות הגבלות נוספות אם נתבע ניכוי הוצאות בשל מחקר ופתוח).

שיעור הזיכוי הוא 35% מסכום התרומות שתרם יחיד, ואילו חברה תקבל זיכוי ממס בגין תרומות בסכום השווה לשיעור מס החברות (בשנת 2021 – 23%), כשהוא מוכפל בסכום התרומות.

ניתן להשתמש בזיכוי מס שלא מומש (בשל המגבלה לתקרת זיכוי שנתית) בשנה פלונית, במהלך שלוש שנות המס הבאות (באופן נומינלי), כך שהזיכוי שיינתן, בכל שנה, יהיה בשל הסכום הכולל של תרומות עד גובה התקרה השנתית.

לפי הוראות נציבות מס הכנסה, תביעת הזיכוי לצרכי מס מותנית בהצגת קבלות נאותות, בהן צוינו במפורש שם התורם, המילה "תרומה" וכן שהמוסד המקבל הוכר ע"י רשות המס לעניין תרומות עפ"י סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.

תרומה למוסד, אשר אינו נכלל ברשימת המוסדות המוכרים ע"י מס הכנסה כאמור, אינה מקנה זכות לזיכוי מס.

הוצאות לינה וארוחת בוקר (בישראל או באזור)

הוצאות אלה תותרנה בניכוי, לצרכי מס, בהתאם לכללים המפורטים להלן:-

א. הוצאות לינה שהוציא הנישום בישראל או ב"אזור", במרחק העולה על 100 ק"מ ממקום העיסוק העיקרי או ממקום המגורים, תותרנה עד לתקרה המתייחסת להתרת ההוצאה בשל לינה בחוץ לארץ החל מהלינה השמינית, כלומר: הייתה עלות הלינה נמוכה מ- \$129: תותר כל ההוצאה בניכוי. הייתה עלות הלינה גבוהה מ- \$129: 75% בלבד מסך מההוצאה יותרו בניכוי, אך לא פחות מ- \$129 ולא יותר מ- \$293. כל זאת ב- ש, לפי השער היציג של הדולר הידוע במועד הלינה.

ב. הוצאות לינה במרחק של פחות מ- 100 ק"מ ממקום העיסוק העיקרי או מקום המגורים לא תותרנה בניכוי כלל, זולת אם שוכנע פקיד השומה שהלינה הייתה הכרחית לייצור ההכנסה של הנישום.

ג. ההוראות דלעיל לא תחולנה על הוצאות לינה שהוציא הנישום במסגרת השתתפות בכנס בתחום עיסוקו. לגביהן תחולנה ההוראות הכלליות הנוגעות לניכוי הוצאות ששימשו בהשגת הכנסה (סעיף 17 לפקודה).

הוצאות ביגוד

הוצאות ביגוד הן הוצאות שהוציא הנישום לרכישת ביגוד (לרבות נעליים) בעבורו או בעבור עובדו, שנועדו לשמש לצרכי עבודה ומתקיים בהן אחד מאלה:

- א. ניתן לזהות בביגוד, באופן בולט, השתייכות לעסקו של הנישום;
- ב. על פי דין קיימת חובה ללבשו.

הוצאות ביגוד תותרנה בניכוי במלואן, אם ניתן להשתמש בביגוד לצורכי עבודה בלבד (דוגמת סרבל טיסה, חלוק אחיות, גלימה של עורכי דין, קסדה וכיו"ב). במקרה בו מדובר בביגוד שניתן לשימוש גם שלא לצורכי עבודה (כדוגמת חליפת מדים ייצוגית להופעת עורכי דין בביהמ"ש או חליפת מדים ייצוגית - אף אם סמל העסק מוטבע בה) יותרו לניכוי 80% מההוצאות.

על פי עמדת נציבות מס הכנסה, במקרה בו מעביד מממן ביגוד עבור עובדיו אשר אינם עומדים בקריטריונים הנ"ל, ייחשב הדבר כטובת הנאה שיש לזקוף בגינה שווי בשכרו של העובד.

הוצאות בשל שיחות טלפון (שאינו נייד) ממקום מגורים

הוצאות בשל החזקת טלפון ממקום מגורים לא תותרנה בניכוי, אלא אם כן הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי מקום מגוריו של הנישום או של בעל השליטה משמש את עיקר עסקו או משלח ידו של הנישום. בכפוף לכך, ההוצאות שתותרנה בניכוי הנן כדלהלן:

- א. **שיחות טלפון בארץ** אם סך ההוצאות לא עלה על 23,900 ₪ לשנה, יותר בניכוי סכום הנמוך מבין 80% מן ההוצאות או חלק ההוצאות העולה על 2,400 ₪, כנמוך;
- ב. במקרה בו סך ההוצאות עלה על 23,900 ₪ לשנה, יותר בניכוי חלק ההוצאות העולה על 4,800 ₪.

הטבלה שלהלן מציגה את התוצאה המתקבלת מיישום הכללים לניכוי ההוצאות, המפורטים לעיל:

במקרה בו מקום המגורים שימש את עיקר העיסוק בחלק מהשנה בלבד, יותרו חלק מההוצאות הנ"ל, וזאת באופן יחסי לתקופת השימוש.

הסכום שיותר בניכוי (₪)	אופן חישוב הסכום שיותר בניכוי (₪)	סכום הוצאות החזקת טלפון בשנה (₪)
0	0	0-2,400
0-9,600	סכום ההוצאה פחות 2,400	2,400-12,000
9,601-18,880	סכום ההוצאה כפול 80%	12,001-23,600
18,901 ומעלה	סכום ההוצאה פחות 4,700	23,601 ומעלה

1. שיחות טלפון לחו"ל

ההוצאה תותר במלואה, אם השיחה הייתה בייצור הכנסה, ואם נוהל רישום כנדרש בגינה (תאריך, שעה, יעד השיחה, פרטי המקבל, משך השיחה, נושאה ומחירה המשוער). להבדיל מהוצאות טלפון בארץ, אין חובה שמקום המגורים ישמש את עיקר עסקו של הנישום.

הוצאות החזקת טלפון נייד

ניכוי הוצאות בשל החזקת טלפון נייד (להלן: "ט"ני"), למעט ט"נ המותקן באופן קבוע במרכזיה במקום עסקו או משלח ידו של הנישום, או ט"נ הניתן לעובד ממעבידו, וניתן להתקשר ממנו למקום העבודה בלבד, מוגבלות בניכוי כלהלן:

1. יותר בניכוי סכום, כגבוה מבין 50% מהוצאות החזקת הט"נ או חלק ההוצאות העולה על 1,260 ש" (בשנה).
2. על אף האמור לעיל, הוצאות מעביד בשל ט"נ שהעמיד לרשות עובדו (ניתן לשימוש האישי של העובד) תותרנה במלואן, בהפחתת הסכומים ששולמו ע"י העובד ובלבד שהעובד, שט"נ הועמד לרשותו, חויב ב"שווי שימוש" חודשי, כמפורט בהמשך;
3. הוצאות החזקת ט"נ שהוצאו בייצור הכנסת עבודה (דהיינו, ע"י עובד שכיר) לא תותרנה;
4. לעניין מס ערך מוסף, נקבע שעוסק רשאי לנכות שני שלישים ממס התשומות בגין רכישת ט"נ והשימוש השוטף בו. ניתן לנכות את מס התשומות בשיעור גבוה יותר, זאת אם ניתן לקבוע במדויק את השיעור היחסי של השימוש בט"נ לצורכי העסק (כגון על ידי פירוט שיחות).

זקיפת שווי שימוש בט"נ (טלפון נייד) שהועמד לרשות העובד, להכנסתו של העובד

מחצית מההוצאה החודשית (ההוצאה הכוללת בשל ט"נ לרבות מע"מ), תיחשב כ"שווי שימוש" בט"נ, ותיזקף להכנסתו של העובד. זאת, בגבולות תקרה של 105 ₪ לכל חודש שימוש, והכל בניכוי סכום ההוצאה החודשית ששילם העובד בשל אותו ט"נ. לא יחושב שווי שימוש בשל ט"נ שניתן לעובד ממעבידו, וניתן להתקשר ממנו אל מקום העבודה בלבד. להלן הבהרות שניתנו בנושא ע"י נציבות מס הכנסה:

1. **החישוב** לעניין שווי שימוש ייערך עבור כל חודש בנפרד ולא על בסיס שנתי או מצטבר;
2. יש להתייחס להוצאה חודשית בגין ט"נ על פי החודש בו שולמה ולא בגין החודש בו נעשה השימוש בט"נ;
3. החזר הוצאות ט"נ לעובד, בשל מכשיר הנמצא בבעלות העובד, ייחשב כהכנסת עבודה;
4. התקנות העוסקות בשווי שימוש בט"נ, חלות גם על ט"נ שנשאר ברשות המעביד בתום יום העבודה, שהרי אין מניעה לשימוש פרטי במכשיר במהלך יום העבודה;
5. כאשר לעובד הועמד יותר ממכשיר ט"נ אחד, יכול המעביד לבחור באחת מ- 2 אפשרויות:
  - א. חיוב העובד בשווי שימוש נפרד עבור כל אחד מהמכשירים;
  - ב. חיוב העובד בשווי שימוש בשל מכשיר אחד וניכוי ההוצאות בשל כל מכשיר נוסף על פי הסכומים שנקבעו בתקנות (ראה לעיל).

פרק ג'

קיצוז הפסדים

לעיתים נובעים הפסדים, מעסקים במסגרתם אנו פועלים, מפעילות בשוק ההון ותחומי עיסוק אחרים. הפסדים אלה עשויים להיווצר בד בבד עם נביעתם של רווחים מערוצים אחרים של פעילות.

פקודת מס הכנסה מבחינה בין הפסדים שמקורם "הוני", לבין כאלה המסווגים כ- "פירותיים". האבחנה בין השניים כלל וכלל אינה ברורה, ולעיתים קרובות מתעורר וויכוח עם פקיד השומה באשר לסיווג וזאת בעיקר בשל הכללים שנקבעו בפקודה, ובפסיקת בתי המשפט שבאה בעקבותיה, לקיצוז רווחים והפסדים זה מזה תוך התליית זכות זו במאפיינים הנגזרים מזהות המקור ממנו הם נצמחו.

תכנון נבון של מבנה המס של הפעילות יאפשר, ביתר קלות, קיצוזם של אלה מאלה, ובכך יצמצם את החשיפה לתשלומי מס מיותרים. בפרק זה ריכזנו את ההוראות והכללים העיקריים הקיימים בדיני המס בסוגיה מורכבת זו. מטבע הדברים התיאור שלהלן הוא תמציתי, ואינו מכיל את מגוון ההוראות, הכללים והסייגים השונים של תחולתם של כל אלה.

הפסדים מעסק

- עפ"י סעיף 28 לפקודה, נקבע כי הפסד מעסק אשר אילו היה רווח היה הנישום בר חיוב בגינו, ניתן לקיצוז מכל מקור הכנסה שהוא בשנה בה נוצר ההפסד;
- הפסד עסקי שלא ניתן לקצוזו בשנה השוטפת יועבר לשנים הבאות בזו אחר זו ויקוזז מהכנסות מעסק או משלח-יד בלבד, לרבות רווח הון בעסק או משלח יד;
- העברת הפסד עסקי לשנים הבאות מותנית בכך שלא ניתן היה לקצוזו בשנה בה הוא נוצר. חובת הקיצוז כתנאי להעברה אינה חלה, וניתן יהיה להעביר את ההפסד, כאשר רווח ההון שניתן לקצוז, בשנת המס השוטפת, הוא סכום אינפלציוני בחברה, או אצל יחיד סכום אינפלציוני, רווח הון, ריבית או דיבידנד אשר שיעור המס החל עליהם אינו עולה על 25%;
- החל משנת המס 2007, ניתן לקצוז הפסד מועבר מעסק גם כנגד הכנסה ממשכורת, וזאת בהתקיים התנאים הבאים:
  - לאותו אדם לא הייתה הכנסה מעסק או ממשלח-יד בשנת הקיצוז;
  - אותו אדם חדל לעסוק בעסק או במשלח היד שאת ההפסד שהיה לו בו הוא מבקש לקצוז;
  - מקורו של ההפסד שהיה לאותו אדם אינו מחברת בית, חברה משפחתית או חברה שקופה.

• **ניצול הפסדי עבר של חברה במקרה של שינוי פעילות ו/או שינוי בעלות**

עולה ומתעוררת פעמים רבות שאלת ניצול הפסדי עבר הצבורים בחברות, וקיצוזם כנגד רווחים הנובעים, לאחר שינוי אופי הפעילות העסקית ו/או שינוי מבנה הבעלות של חברות מפסידות. בית המשפט דן בשני פסקי דין מרכזיים בסוגיית התרת השימוש בהפסדים צבורים, פס"ד יואב רובינשטיין ופס"ד בן ארי.

בית המשפט מבחין בין שלושה מקרים שונים אפשריים בסוגיה ואף קובע התייחסות שונה בכל אחד מהמקרים, כמפורט להלן:

1. שינוי בעלות + שינוי מהות הפעילות

ההלכה בפס"ד יואב רובינשטיין קבעה כי עסקה הנעדרת מהות כלכלית תחשב לעסקה מלאכותית. במקרה הנדון דובר על רכישת חברה בעלת הפסדים צבורים והזרמת עסקי הרוכש הרווחיים הנושאים אופי כלכלי שונה לחלוטין מעסקי החברה הנרכשת. במקרה שכזה קובע ביהמ"ש כי לא יותרו לקיצוז הפסדי החברה הצבורים שכן רכישתה נטולה טעם מסחרי ואין לקשור בין הרווחים "החדשים" להפסדים הצבורים.

2. החזקה חלקית לפני שינוי סוג הפעילות

פס"ד בן ארי עסק במקרה בו חברה בעלת הפסדים נרכשה על ידי בעל מניות שהחזיק טרם הרכישה בחלק מהמניות ולאחר הרכישה הפך לבעל מניות יחיד. בסמוך לרכישה העביר פעילות רווחית בעלת אופי כלכלי שונה מזו שהביאה להפסד ומבקש לנצל את הפסדי העבר כנגד הרווחים הנובעים מהפעילות החדשה. ביהמ"ש קובע בהלכה זו כי יותרו לקיצוז הפסדי העבר בשיעור הזהה לשיעור החזקתו בחברה בעת היווצרות ההפסדים, שכן הוא זכאי "ליהנות" מאותו הפסד המיוחס לאחזקותיו הקודמות בחברה.

3. שינוי מהות הפעילות ללא שינוי מבנה בעלות

אין מניעה לקיצוז הפסדי עבר בחברה מרווחים הנובעים מפעילות עסקית השונה בצורה מהותית מהפעילות ממנה נבעו ההפסדים האמורים, וזאת אך ורק במידה והשינוי נעשה מבלי שזהות בעלי המניות השתנתה.

הפסדים מהשכרת נכסים

סעיף 28(ח) לפקודה קובע כי הפסדים הנובעים מהשכרת בניין יותרו לקיצוז אך ורק מהכנסה הנובעת מאותו בניין בשנים הבאות בזו אחר זו.

על פי הפרשנות המקובלת, הכנסה היא לרבות שבח מאותו בניין כך שבמועד המימוש ניתן יהיה לקזז את יתרת הפסדים הנצברים.

הפסדים הוניים

התיקונים והרפורמות השונות הביאו לכך שבמהלך השנים שונו כללי קיזוז ההפסדים ההוניים וכיום ניתן למצוא את כללי קיזוז ההפסדים הנ"ל במסגרת הרחבה של סעיף 92 לפקודה אשר כותרתו - קיזוזם של הפסדי הון.

בהתייחס לקיזוז הפסדי הון, יחול תנאי הסף לפיו הפסד הון יותר בניכוי רק במידה ולו היה רווח היה מתחייב במס.

כללי הקיזוז

כללי קיזוז הפסדי הון קובעים שהפסד הון שנצמח או הופק בישראל יהיה ניתן לקיזוז מול רווח הון ישראלי (בין בישראל או בחו"ל) וכן מול שבח ישראלי. אם קיימת יתרה, יש לקזז 1 ש"ח הפסד מול 3.5 ש"ח סכום אינפלציוני חייב.

לגבי הפסד הון שנצמח או הופק בחו"ל יש לקזזו קודם כל כנגד רווח הון ישראלי בחו"ל ולאחר מכן מסכום אינפלציוני חייב ביחס של 1:3.5 כמפורט לעיל. רק באם נותרה יתרת הפסד, יהיה ניתן לקזזו מול רווח הון ישראלי או שבח ישראלי.

הפסד הון שלא קוזז בשנת המס יועבר לשנים הבאות ויקוזז כנגד רווחי הון או שבח על פי אותם כללי קיזוז.

דגשים לעניין קיזוזי הפסדי הון - כללי:

החל משנת 2006, נקבע כי הפסד הון מועבר יותר בקיזוז אך ורק אם הוגש דו"ח לשנת המס שבה נוצר ההפסד. קרי, אם לאדם נוצר רווח הון או שבח בשנה מסוימת ולזכותו קיים הפסד הון מועבר משנים קודמות (שלגביהן לא הוגשו דוחות למס הכנסה), עליו להגיש דו"ח לשנה שבה נצמח ההפסד (אף אם יוגש באיחור) בכדי שיוכל לקזז את ההפסד.

דין מיוחד לגבי הפסדים ממימוש ניירות ערך:

ככלל, הפסד הון ממימוש ניירות ערך (נסחרים ופרטיים) יטופל ככל הפסד הון אחר.

החריג לכלל מאפשר הקלה נוספת לגבי קיזוז הפסדים מניירות ערך וקובע כי ניתן לקזז הפסדים ממימוש ניירות ערך (כאמור פרטיים ונסחרים בבורסה) גם כנגד הכנסות מדיבידנד או ריבית הנובעים מאותו נייר ערך וגם כנגד הכנסות מריבית ודיבידנדים הנובעים מניירות ערך אחרים ובלבד ששיעור המס החל על הריבית או הדיבידנד אינו עולה על 25%. הרחבת כללי הקיזוז מאפשרת לתכנן באופן אופטימאלי ויעיל את תזרים הדיבידנדים המתקבלים מחברה שבשליטת הנישום תוך מיצוי אפשרות קיזוז ההפסדים עד תום.

- החל משנת המס 2012 ובעקבות החוק לשינוי נטל המס, לא ניתן עוד לקזז הפסדים מניירות ערך כנגד דיבידנדים המתקבלים בידי **בעל מניות מהותי** (מי שמחזיק ב 10% ומעלה מהזכויות בחברה מחלקת הדיבידנד) הואיל ושיעור המס בגינם הינו 30%.

סדר קיזוז ההפסדים:

סעיף 92 העוסק בקיזוז הפסדי הון אינו מתייחס לשאלת שיעור המס שהיה מוטל על הנכס ממנו נוצר ההפסד, על כן ניתן להסיק כי אפשר לקזז הפסד הון בעל שיעור מס תיאורטי נמוך יחסית כנגד רווח הון בשיעור מס גבוה יותר; הסעיף מתיר את קיזוז ההפסדים ההוניים אף משבח מקרקעין ולכן ניתן לתכנן את מדיניות מימוש ניירות הערך (או כל נכס אחר) גם בהתחשב בנכסי המקרקעין של הנישום.

פרק ד'

פעולות שהן תכנוני מס הטעונים דיווח

תכנוני מס המחייבים דיווח

מזה כמה שנים מוטלת על כלל הנישומים חובת דיווח על "תכנוני מס", או, בלשון החוק והתקנות שנקבעו מכוחו "פעולות שהן תכנון מס החייב בדיווח".

תכנוני המס ידווחו במסגרת דוחות המס שיש להגישם בתקופת הדוח שלאחר המועד שבו התבצעה פעולה הנחזית, מכוח התקנות, כתכנון מס החייב בדיווח.

יובהר, מכוח הוראות החוק, היה ופקיד השומה (או מנהל המכס ומע"מ, לפי העניין) יקבע כי יש להתעלם מתכנון מס מסוים שנעשה, בשל היותו מלאכותי או בדוי, או משום שאחד ממטרותיו העיקריות הוא הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה - הרי שהנישום יהיה חייב בקנס בשיעור של 30% מסכום הגרעון שנוצר בשל תכנון המס האמור.

הוראות אלה לא יחולו אם קיימת החלטת מיסוי שניתנה בדרך של הסכם בין רשות המיסים ובין הנישום ("פרה-רולינג").

בעמודים הבאים מפורטת רשימה חלקית של תכנוני מס החייבים בדיווח בדוח על ההכנסה המוגש לפקיד השומה. רשימה זו משקפת את הקבוע בתקנות המס שנקבעו בנושא.

לתשומת לבכם:

יש לדווח על פעולות החייבות בדיווח שלא בנושאי מס הכנסה (מע"מ ומיסוי מקרקעין) כלהלן:

- למע"מ – במסגרת הדוח התקופתי השוטף;
- בעניינים הנוגעים במיסוי מקרקעין - במועד הדיווח על העסקה.

להלן רשימה חלקית של הפעולות לגביהן נקבע שהן "תכנוני מס החייבים בדיווח", עליהן יש לדווח:

מס הכנסה:

פעולה מס' 1: העברת תשלומים בסך 2,000,000 ₪ לשנה לפחות, בשל דמי ניהול/יעוץ בין צדדים קשורים, כשבעקבות העברתם פחת סכום המס שהיה צריך להשתלם אילולא הועברו שכן, מקבל ההכנסה שילם מס מופחת בגינה;

פעולה מס' 2: מכירת נכס לצד קשור, שיצרה הפסד בר קיזוז למוכר בסכום של 2,000,000 ₪ לפחות, שקוזז, כולו או חלקו, בשנת המכירה או בתוך 24 חודשים שלאחר תום שנת המכירה;

פעולה מס' 3: מכירת נכס בתוך 3 שנים מיום שהגיע בפטור ממס מצד קשור, ובמכירתו לאחר מכן נוצר הפסד בסכום של 2,000,000 ₪ לפחות, הניתן לקיזוז אצל המוכר;

פעולה מס' 4: מכירת נכס בתוך 3 שנים מיום שהגיע בפטור ממס מצד קשור, וכנגד הרווח שנבע ממכירת הנכס לאחר, קוזז הפסד בסכום של 2,000,000 ₪ לפחות שהיה למוכר.

פעולה מס' 5: מחילת חוב בין צדדים קשורים, כשנוצר הפסד או רווח בסכום של 1,000,000 ₪ לפחות, אשר קוזז מהכנסות המוחל/נמחל, ובעקבות המחילה פחת סכום המס שהיה צריך להשתלם אילולא מחילת החוב;

פעולה מס' 6: פירעון יתרת חובה בסכום של 1,000,000 ₪ לפחות, של יחיד בעל מניות בחברה ברבעון האחרון של שנת המס, כאשר ברבעון העוקב גדלה יתרת החובה שלו ב-25% לפחות מהסכום שנפרע;

פעולה מס' 7: רכישת אמצעי שליטה בחבר בני-אדם כשלרוכש הומחתה זכותו של אחר כלפי חבר בני-האדם, והרוכש הגיע במקביל להסדר לתשלום מקצת החוב לצד ג' ונוצרה לרוכש יתרת זכות;

פעולה מס' 8: רכישת 50% מאמצעי השליטה של חברה בתקופה של 24 חודשים, כשלחברה הפסד בר קיזוז בסכום של 3,000,000 ₪ לפחות;

פעולה מס' 9: החזקה או רכישה של תושב ישראל ב-25% או יותר מאמצעי השליטה בחבר בני-אדם תושב מדינה שאינה מדינת אמנה ואשר שיעור המס שיוטל על חבר בני האדם במדינת תושבתו, אם תהיה לו הכנסה כלשהי, נמוך מ-20%;

פעולה מס' 10: קבלת תקבולים בידי בעל מניות מהותי בשווי כולל של לפחות 1,000,000 ₪ בשנת המס מאת חבר בני אדם תושב מדינה שאינה מדינת אמנה.

פעולה מס' 11: החזקה של תושב ישראל ב-25% או יותר מאמצעי השליטה בחבר בני-אדם תושב מדינת אמנה, שמעל ל-50% משווי נכסיה או השימוש בהם נעשה בישראל, במישרין או בעקיפין;

פעולה מס' 12: קבלת תקבולים בידי בעל מניות מהותי בשווי כולל של לפחות 1,000,000 ₪ בשנת המס מאת חבר בני אדם בבעלותו שהוא תושב מדינת אמנה שמעל ל- 50% משווי נכסיה או השימוש בהם נעשה בישראל, או שמרבית הכנסותיו נובעות משימוש בנכסיו בישראל, במישרין או בעקיפין.

פעולה מס' 13: העברת הפסדים בסכום של 500,000 ₪ לפחות, מחברה משפחתית לנישום המייצג שמקורם בתשלומים ששולמו לו, ונדרשו על-ידיה כהוצאה.

מיסוי מקרקעין:

פעולה מס' 14: חוזים מפוצלים - מכירת מוצר מוגמר כדוגמת משרד/דירה, בדרך של מכירת קרקע מחד, והתקשרות בעסקה למתן שירותי בניה מאידך;

פעולה מס' 15: עסקת תמורות - כל פעולה (לרבות הלוואה, מתן שירותי בניה וכו') שהתמורה בגינה מחושבת ע"פ התמורה ממכירת המקרקעין.

פעולה מס' 16: התקשרות עם בעל זכות במקרקעין למכירת זכות במקרקעין לקבוצת רוכשים המתארגנת כקבוצה לרכישת הזכות ולבניה על המקרקעין באמצעות גורם מארגן, בין אם אותו גורם פועל לארגון הקבוצה רק לצורך רכישת הזכות במקרקעין ובין אם הוא פועל לארגונה גם לצורך רכישת שירותי בניה על המקרקעין. יש לדווח בשנת ההתקשרות.

מע"מ:

פעולה מס' 16: החזקת השליטה בגוף שהוא "עוסק", על-ידי מלכ"ר או מוסד כספי, בשיעור של 75% או יותר.

פעולה מס' 17: התקשרות עם בעל זכות במקרקעין למכירת זכות במקרקעין לקבוצת רוכשים המתארגנת כקבוצה לרכישת הזכות ולבניה על המקרקעין באמצעות גורם מארגן, בין אם אותו גורם פועל לארגון הקבוצה רק לצורך רכישת הזכות במקרקעין ובין אם הוא פועל לארגונה גם לצורך רכישת שירותי בניה על המקרקעין. פעולה זו תדווח הן על ידי בעל הזכות והן על ידי הגורם המארגן.

פירוט מלא של כלל הפעולות החייבות בדיווח ניתן למצוא בקישור הבא :

https://www.nevo.co.il/law_html/law01/999_703.htm

פרק ה'

מי חייב בהגשת דו"ח

רבות דובר על היעדר חובה כללית להגשת דוח לרשויות המס בישראל. אין הדבר מדויק, שכן חובה כזו קיימת מכוחו של סעיף 131 לפקודה. לכאורה – כל תושב ישראלי חייב בהגשת דוח. אולם, תקנות מס הכנסה שהותקנו לשם כך, פוטרות רבים מתושבי ישראל מחובה זו.

במסגרת הדיווחים השנתיים למס הכנסה חלה חובת הגשת דוח שנתי על ציבור נישומים אשר אינם פטורים מהגשת דוח (כמפורט בחלק השני לפרק זה). לגבי נישומים אלה, נקבע בסעיף 132 לפקודת מס הכנסה שהמועד להגשת הדיווח השנתי הינו ביום 30 באפריל של השנה העוקבת.

על אף האמור לעיל, מוסיף הסעיף וקובע שלגבי אדם שהדו"ח שלו מבוסס על מערכת חשבונות מלאה, לפי שיטת החשבונאות הכפולה (בתוספת מאזן ודוח רווח והפסד), או אדם החייב בהגשת הדו"ח באופן מקוון, רשאי למסור את הדוח עד ליום 31 במאי לשנה העוקבת.

נציין, כי לציבור הנישומים המיוצגים על ידי רואה חשבון קיים הסדר אורכות המקובל על מס הכנסה ולשכת רואי חשבון, לפיכך יכול והמועד להגשת הדיווח לגבי לקוחות אלה יהיה שונה מהאמור לעיל.

- **החל מיום 1.1.2014, הורחב מעגל החייבים בהגשת דוחות למס הכנסה. במיוחד הורחבה חובת הגשת דוחות לגבי נאמנויות שנוצרו בידי תושבי חוץ (נאמנויות זרות) ונהנים תושבי ישראל בנאמנויות אלה.**
- **בתיקון 210 לפקודה, הורחבה חובת הדיווח המקוון, כך שהחל מדוחות מס לשנת 2015 (שיוגשו לאחר 1.10.2016) כל החברות (למעט מלכ"רים ושותפויות נפט) חייבות לשדר באופן מקוון את דוחותיהם. יודגש כי אי הגשת דיווח מקוון תיחשב כאי הגשת דוח ותגרור סנקציות בהתאם.**

פטור מהגשת דוח שנתי

תקנות מס הכנסה (פטור מהגשת דין וחשבון) קובעות מיהי אוכלוסיית הנישומים הפטורה מהגשת דוח שנתי ואף את המקרים החריגים בהם לא יחול הפטור. בתקנות נקבעו ההגדרות שלהלן:

"משכורת" - הכנסה שסכומה הכולל בשנת המס לא עלה על סך של 647,640 ₪ (בשנת 2018), שנוכה ממנה מלוא המס החל לפי הוראות הפקודה ושהיא אחת מאלה:

1. הכנסת עבודה;
  2. קצבה לפי סעיף 2(5) לפקודה, המשולמת על ידי מעביד או קופת גמל;
  3. מענק פרישה או מוות כמשמעותו בסעיף 9(א7) לפקודה, החייב במס;
  4. סכום המתקבל עקב היוון קצבה כמשמעותו בפסקה (6) להגדרת "הכנסה מיגיעה אישית" בפקודה, החייב במס;
  5. הכנסה של עובד ממימוש מניה שהוקצתה לו ושחלות במכירתה הוראות סעיף 102 לפקודה.
- התקבלו סכומים ממספר מעבידים או מצירוף של הכנסות מההכנסות המנויות בפסקאות (1) עד (5) יראו את כלל ההכנסה כמשכורת רק אם מאחד הסכומים נוכה המס לפי מדרגות המס הקבועות בפקודה, ומשאר הסכומים נוכה המס בשיעור שאינו נמוך משיעור המס המרבי או בשיעור שקבע פקיד השומה.

"הכנסה מדמי שכירות" - הכנסה מהשכרת דירות מגורים ששולם עליה מס בשיעור של 10% (מבלי שנוכו ממנה הוצאות) ובלבד שהכנסה זו לא עלתה על סך של 337,000 ₪ (בשנת 2020).

"הכנסת חוץ" - הכנסה שהופקה או שנצמחה מחוץ לישראל, וכן הכנסה ממכירת נייר ערך של חברה תושבת ישראל הרשום למסחר בבורסה מחוץ לישראל, שהתקיימו בה כל אלה:

1. סכומה לא עלה על 338,000 ₪ (בשנת 2020);
2. שולמה בשלה מקדמת מס, ולעניין הכנסה כאמור שאינה ממכירת נייר ערך של חברה תושבת ישראל הנסחרת בבורסה או ממכירת נייר ערך זר - שולמה בשלה מקדמת מס או שנקבע לה פטור ממס.

"מקדמת מס" - מקדמה לפי הוראות תקנות מס הכנסה (מקדמות בשל הכנסת חוץ), התשס"ד-2004, שצורף אליה דו"ח בדבר דרך קביעת המקדמה, כפי שנקבע באותן תקנות.

"הכנסה מקצבת חוץ" - הכנסה מקצבה כאמור בסעיף 9ג לפקודה (עולה חדש), שהתקיימו בה שני אלה:

1. אין לשלם בשלה מס נוסף בישראל בשנת המס (מכוח הוראות סעיף 9ג לפקודה או הוראות חלק י' פרק שלישי לפקודה);
2. סכומה לא עלה על 337,000 ₪ (בשנת 2020).

"הכנסה מריבית" - הכנסה מריבית, מדמי ניכיון, מהפרשי הצמדה או מרווחים שהם הכנסה לפי סעיף 2(4) לפקודה, שהופקה או שנצמחה בישראל, המשתלמת בתוכנית חיסכון, בפיקדון או בקופת גמל, או המשתלמת על פי איגרת חוב הנסחרת בבורסה, מלווה מדינה או מלווה קצר מועד, ושהתקיים לגביה אחד מאלה:

1. נקבע לה פטור ממס;
2. היא חייבת במס לפי הוראות סעיף 125ג(ב) או (ג) לפקודה, נוכח ממנה מלוא המס החל לפי הוראות הפקודה וסכומה אינו עולה על הסכום הקבוע בתקנות (לשנת 2020 - 643,000 ₪).

"הכנסה מנייר ערך" - הכנסה ממכירת נייר ערך הנסחר בבורסה, לרבות הכנסה ממכירת נייר ערך זר, או ממכירת מלווה קצר מועד, שהתקיים לגביה אחד מאלה:

1. נקבע לה פטור ממס;
2. נוכח ממנה מלוא המס לפי הוראות הפקודה וסכומה אינו עולה על הסכום הקבוע בתקנות (בשנת 2020 - 2,522,000 ₪).

"הכנסה נוספת" - כל אחד מאלה:

1. הכנסה שנוכה ממנה מלוא המס לפי הוראות הפקודה, בשיעור שאינו נמוך מהשיעור המרבי, או באישור פקיד השומה בשיעור שאינו נמוך מ-30%;
2. הכנסה שאינה הכנסה לפי סעיף 2(1) או (2) לפקודה, שחל לגביה פטור ממס; והכל למעט משכורת, הכנסה מדמי שכירות, הכנסת חוץ, הכנסה מקצבת חוץ, הכנסה מריבית או הכנסה מנייר ערך, ובלבד שסך כל ההכנסה הנוספת בשנת המס לא עלה על הסכום הקבוע בתקנות (לשנת 2020 - 337,000 ₪).

ביום 7.8.2014 פורסמו ברשומות תקנות מס הכנסה (פטור מהגשת דין וחשבון)(תיקון) התשע"ד-2014.

משנת המס 2013 ואילך פטור מהגשת דין וחשבון לא יחול על הנישומים הבאים :

- א. מי שחייב ב"מס ייסף" - מס נוסף בהתאם לסעיף 121ב, כלומר מי שהכנסתו השנתית החייבת עולה על סך 647,640 ₪ (נכון לשנת 2021).
- ב. מי שמחזור המכירות - מניירות ערך הנסחרים בבורסה שאינם פטורים ממס, עולה על סך 647,640 ₪ (נכון לשנת 2021).

סייגים לתחולת הפטור

על אף האמור לעיל לא יחול הפטור מהגשת דין וחשבון על יחיד אם נתקיים לגביו אחד מאלה:

1. הוא או בן זוגו הם בעלי שליטה כאמור בסעיף 32(9) לפקודה (החזקה בשיעור של 10% בזכויות בתאגיד).
ההוראה לא תחול לגבי יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה, אם הוא או בן זוגו הם בעלי שליטה בחבר בני אדם תושב חוץ, שהוקם בעת היותם של היחיד או בן זוגו תושבי חוץ ותושבי ישראל אחרים אינם בעלי שליטה באותו חבר בני אדם תושב חוץ, בתנאי שהוא ובן זוגו אינם בעלי שליטה בחבר בני אדם תושב ישראל, והכל לגבי הדוחות שיש להגישם בשנת המס שבה היה היחיד לתושב ישראל לראשונה או בשנת המס שלאחריה.
2. הכנסתו החייבת כוללת הכנסה של בן זוגו והם אינם רשאים לתבוע חישוב נפרד של המס בהתאם לסעיף 66 לפקודה;
3. הכנסתו או הכנסת בן זוגו, בשנת המס, כללה מענק פרישה או מוות או סכום שנתקבל עקב היוון קצבה שלגביה התיר הנציב חלוקת ההכנסות לשנים הבאות כאמור בסעיף 8(ג)(3) לפקודה;
4. הכנסתו או הכנסת בן זוגו, בשנת המס, כללה שכר ספורטאים כהגדרתו בסעיף 1 לצו מס הכנסה - (קביעת שכר אמנים, שכר בוחנים, שכר מרצים, שכר מעניקי שירותי משרד, ושכר ספורטאים כהכנסה), התשכ"ז-1967;
5. היה חייב להגיש דין וחשבון לשנת המס הקודמת שלא על פי פסקה זו.
הוראה זו לא תחול על יחיד שהייתה לו בשנת המס הכנסה מדמי שכירות ושבשנת המס הקודמת נתחייב בהגשת דו"ח רק משום שהייתה לו הכנסה מהשכרת דירה למגורים שעליה לא שילם מס לפי סעיף 122 לפקודה;
6. הייתה לו, לבן זוגו או לילדו שטרם מלאו לו 18 שנים, במועד כלשהו בשנת המס, אחד מאלה:
  - א. זכות בחבר בני אדם תושב חוץ, למעט בחברה שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה;
  - ב. נכסי חוץ אחרים ששווים ביום כלשהו בשנת המס הוא 1,872,000 ₪ (בשנת 2020), או יותר;
7. הוא, בן זוגו או ילדו שטרם מלאו לו 18 שנים הם בעלי חשבון בתאגיד בנקאי חוץ במועד כלשהו בשנת המס אם היתרה הכוללת בכל חשבונותיהם בתאגידי חוץ בנקאיים ביום כלשהו בשנת המס היא 1,872,000 ₪ (בשנת 2020), או יותר.

הערות:

הסייג יחול, בשינויים המחויבים, גם על יחיד, שחדל להיות תושב ישראל ושהה דרך קבע מחוץ לישראל עשר שנים רצופות לפחות לאחר שחדל להיות תושב ישראל. האמור בסעיפים (6) או (7) לעיל, לא יחול על יחיד, אם הוא, בן זוגו וילדו שטרם מלאו לו 18 שנים, זכאים כולם בשנת המס לפטור ממס לפי סעיף 14(א) או (ג) לפקודה או לפי סעיף 90(ב) לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 132), ב-2002.

על אף האמור לעיל, לא יחול פטור מהגשת דין וחשבון על יחיד תושב ישראל שיצר בשנת המס באמנות, או שקיבל מכספי באמנות, במישרין או בעקיפין, סכום בכסף או בשווה כסף, העולה על 100,000 ש"ח, גם אם אינו חייב במס בישראל.

פטור במקרים מסוימים

על אף האמור לעיל, יחיד תושב ישראל שכל הכנסותיו אינן מעבודה, מעסק או ממשלח יד, ושלא מתקיימות בו הנסיבות האמורות בפסקאות (6) ו-(7) לעיל, יהיה פטור מהגשת דין וחשבון על פי סעיף 131 לפקודה אם סך כל הכנסתו בשנת המס לא עלה על סכום שהוא פי שלושה מסכום נקודות הזיכוי שהוא זכאי להן באותה שנת מס לפי סעיפים 34 ו-36 לפקודה.

פטור לתושב חוץ

תושב חוץ שהייתה לו הכנסה שנצמחה או הופקה בישראל, יהא פטור מחובת הגשת דין וחשבון על פי סעיף 131 לפקודה, אם מההכנסה האמורה נוכה מלוא המס לפי סעיפים 161, 164 או 170 לפקודה והיא הכנסה אחת מאלה:

- מעסק או משלח יד אשר הפעילות בהם התמשכה בשנת המס תקופה או תקופות שאינן עולות במצטבר על 180 יום;
- לפי סעיף 2(2) או (2)(5) לפקודה (משכורת או קצבה);
- הכנסה לפי סעיפים 2(4), (6) או (7) לפקודה (הכנסות "פאסיביות" שמקורן בדיבידנד, ריבית דמי שכירות וכיו"ב).

סייג לפטור

הפטור מהגשת דו"ח לפי תקנות אלה לא יחול לגבי דו"ח שיחיד נדרש להגישו על ידי פקיד השומה. הוספת חייבים חדשים למעגל מגישי הדוחות – ביום 7 לאפריל 2016, פורסם תיקון 223, על פיו נישומים אשר נכנסים להגדרות הבאות חייבים בהגשת דוח שנתי למס הכנסה החל משנת 2016 :

1. נהנה בנאמנות שמלאו לו 25 שנים בשנת המס (אלא אם כן לא ידע שהוא נהנה) ואשר שווי נכסיה בסוף שנת המס הינו לפחות 500,000 ₪. נכסי הנאמנות הינם לרבות מזומן, פיקדונות, ניירות ערך ומקרקעין, בין אם בישראל או מחוצה לה.
  2. יחיד השוהה בישראל-
    - ב. מעל 183 יום בשנה ; או
    - ג. 30 ימים או יותר וסך כל תקופת שהייתו בישראל בשנת המס ובשנתיים שקדמו לה הוא 425 ימים או יותר.
- יחיד כאמור, חזקה עליו שהוא תושב ישראל, אולם חזקה זו ניתנת לסתירה על ידי היחיד או על ידי פקיד השומה. במידה וחזקת ימי השהייה בישראל נסתרת על ידו יגיש דוח המפרט את העובדות לפיהן מבוססת טענתו כי אינו נחשב תושב ישראל בצירוף מסמכים התומכים בטענתו.
- חובת הגשה כאמור לא תחול על אלו:
- א. בן זוגו וילדיו של אותו יחיד.
  - ב. מי שחל עליו סעיף (א)(4) להגדרת תושב ישראל שבסעיף 1 לפקודה והתקנות שהותקנו מכוח אותו סעיף.
  - ג. עובד זר כהגדרתו בסעיף 48א לפקודה.
3. יחיד תושב ישראל שביצע העברת כספים לחו"ל בסכום של 500,000 ₪ או יותר, במהלך 12 חודשים, יגיש דוח שנתי למס בה החל בהעברת הסכום, כולו או חלקו, ודוח לשנת המס שלאחריה.

פרק ו' מפקד מלאי

הערכות למפקד מלאי ליום 31 בדצמבר, 2021

מועד המפקד

יש לערוך את מפקד המלאי בסמוך ככל האפשר ליום 31 בדצמבר 2021. ניתן לפקוד את המלאי תוך חודש ימים לפני יום המאזן או תוך חודש ימים לאחריו, ובלבד שאם המפקד ייעשה יותר מעשרה ימים לפני יום המאזן או יותר מעשרה ימים לאחריו יש להודיע על כך בכתב מראש לפקיד השומה. אם מפקד המלאי לא יערך ביום העסקים האחרון לשנת המס, יש להיערך לרישום מדויק של כל הטובין הנכנסים והיוצאים מהעסק, בין מועד המפקד בפועל לבין תאריך המאזן ולערוך את התיאומים הנדרשים לקביעת המלאי לתאריך המאזן.

חובת ההודעה ועריכת התיאומים, כאמור לעיל, אינן חלות על מלאי שרישומו מתנהל בספר תנועת המלאי באופן המאפשר קביעת יתרות המלאי למועד המאזן, ואשר כל פריט בו נפקד לפחות אחת לשנה. יש לשלוח הודעה לפקיד השומה על בחירה בשיטה זו, לא יאוחר מתחילת שנת המס.

עריכת המפקד

יש להכין רשימות מלאי שתכלולנה את כל הטובין שבבעלות העסק או ברשותו. טובין השייכים לאחרים, ונמצאים ברשות העסק, ירשמו בנפרד (כגון טובין במשגור (קונסיגנציה). כמו כן יש לערוך רשימת טובין הנמצאים, בתאריך המפקד, אצל אחרים (כגון: סחורה שנשלחה לעיבוד וטובין במחסני ערובה).

הרשימות תערכנה לפי הקבוצות הבאות: חומרי גלם, חומרי אריזה, חומרי עזר, תוצרת בעיבוד, מוצרים מוגמרים וכדומה.

גיליונות הספירה יהיו ממוספרים מראש במספר עוקב. בראש כל גיליון יצוין תאריך המפקד ומקום אחסון הטובין. רצוי לערוך את הרשימה בשלושה עותקים לפחות.

הרשימות תכלולנה לפחות את הפרטים שלהלן:-

1. תיאור הטובין, באופן המאפשר זיהוי סוגם;
2. מצב הטובין, תוך זיהוי מצב תקינותם (מיושנים, מקולקלים, במחזור איטי, פסולת וכדומה);
3. יחידת המדידה (ק"ג, מטרים, תריסרים וכדומה);
4. הכמות (מספר היחידות כאמור לעיל);
5. לגבי מלאי של מוצרי אלקטרוניקה (דוגמת: מקלטי טלוויזיה, מערכות קול וכיו"ב) יש לציין גם את שם היצרן ומספר סידורי של המוצר המוטבע ע"י היצרן;

6. רצוי להשאיר מקום ל- 2 טורים נוספים שימולאו במועד מאוחר יותר והם: מחיר היחידה ושווי כולל (מספר היחידות מוכפל במחיר). זאת, בין היתר, גם כדי להקל על ההכנה לביקורת סוף שנה.

תוצרת בעיבוד תירשם תוך ציון הכמות ביחידות פיזיות ושלב העיבוד (רמת הגמר) במועד הספירה. רצוי להשאיר 3 עמודות נוספות לחישוב תפוקה "שוות ערך" (כמות היחידות הפיזיות מוכפל ברמת הגמר), לעלות היחידה ולשווי הכולל.

הרשימות תכתבנה בדיו ולא בעיפרון. מבצעי הספירה יחתמו בסוף כל גיליון ויציינו את שמם המלא.

חישוב שווי המלאי

את שווי המלאי ניתן לחשב במועד מאוחר יותר. אין לכלול בחישוב השווי טובין שאינם בבעלות העסק (כגון אלה שנמכרו לפני תאריך המאזן). מאידך יש לכלול פריטים הנמצאים ברשותם של אחרים והשייכים לכם.

חישוב שווי המלאי יעשה, בדרך כלל, על גבי גיליונות המפקד. אם החישוב נעשה שלא על גבי גיליונות המפקד המקוריים יש לדאוג לסימון שיאפשר מעקב הדדי בין רשימות המפקד לבין רשימות השווי הסופיות.

השווי יחושב בדרך כלל לפי העלות (לא כולל מע"מ). אולם, במקרה של טובין שאינם תקינים או שמחיר מכירתם המשוער נמוך מהעלות, יחושב השווי לפי "ערך המימוש הנקי" (שווי שוק בניכוי הוצאות מכירה) והדבר יודגש ברשימה תוך ציון בסיס החישוב.

העלות תחושב לפי שיטת "נרי"ר" - "FIFO" ("נכנס ראשון יוצא ראשון" - "First In First Out"), שיטת הממוצע הנע (בכפוף לקיומה של מערכת מידע המותאמת לחישוב ערך זה), או לפי זיהוי ספציפי של מחיר קניית יחידת הסחורה. רשימות המלאי תסוכמנה בנפרד לפי קבוצות כגון: חומרי גלם, חומרי אריזה, חומרי עזר, תוצרת בעיבוד, מוצרים מוגמרים וכדומה.

הערכות מלאי - מלאי מת

לעיתים מתעוררת מחלוקת עם פקידי השומה לגבי הערכת המלאי העסקי של החברה לקביעת מלאי כמלאי מת או לגבי הפרשה לירידת ערך המלאי. לאור האמור מוצע לקראת סוף השנה לממש מלאי זה במידת האפשר, על ידי חיסול פריטים ומבצעי מכירות.

בכל מקרה של השמדת מלאי מת, מומלץ להזמין מראש את פקיד השומה לטקס ההשמדה של המלאי. לאחר הזמנה כאמור ניתן להשמיד את המלאי אף ללא נוכחות פקיד השומה.

שמירת הרשימות

רשימות המפקד המקוריות מהוות חלק בלתי נפרד ממערכת החשבונות. יש לשמורן במשך שבע שנים מתום שנת המס, או שש שנים מיום הגשת הדוח על ההכנסה, המאוחר שבהם.

רווה רביד ושות' היא פירמת רואי חשבון המציעה מגוון רחב של שירותים מקצועיים בתחומי החשבונאות, המס והייעוץ הכלכלי. הפירמה פועלת בישראל משנת 1986, וחברה ברשת ראיית החשבון הבינלאומית "Russell Bedford International".

רווה רביד ושות' רואי חשבון
הברזל 32 A, קומה 4
תל אביב 6971047
ישראל

מטרת פרסום זה הינה להביא לידיעתכם מידע מעודכן בנושאים שונים. בהתאם, אין ליישם את האמור בפרסום זה מבלי להיוועץ בגורם המקצועי המתאים במשרדנו.

**RAVEH
RAVID.**